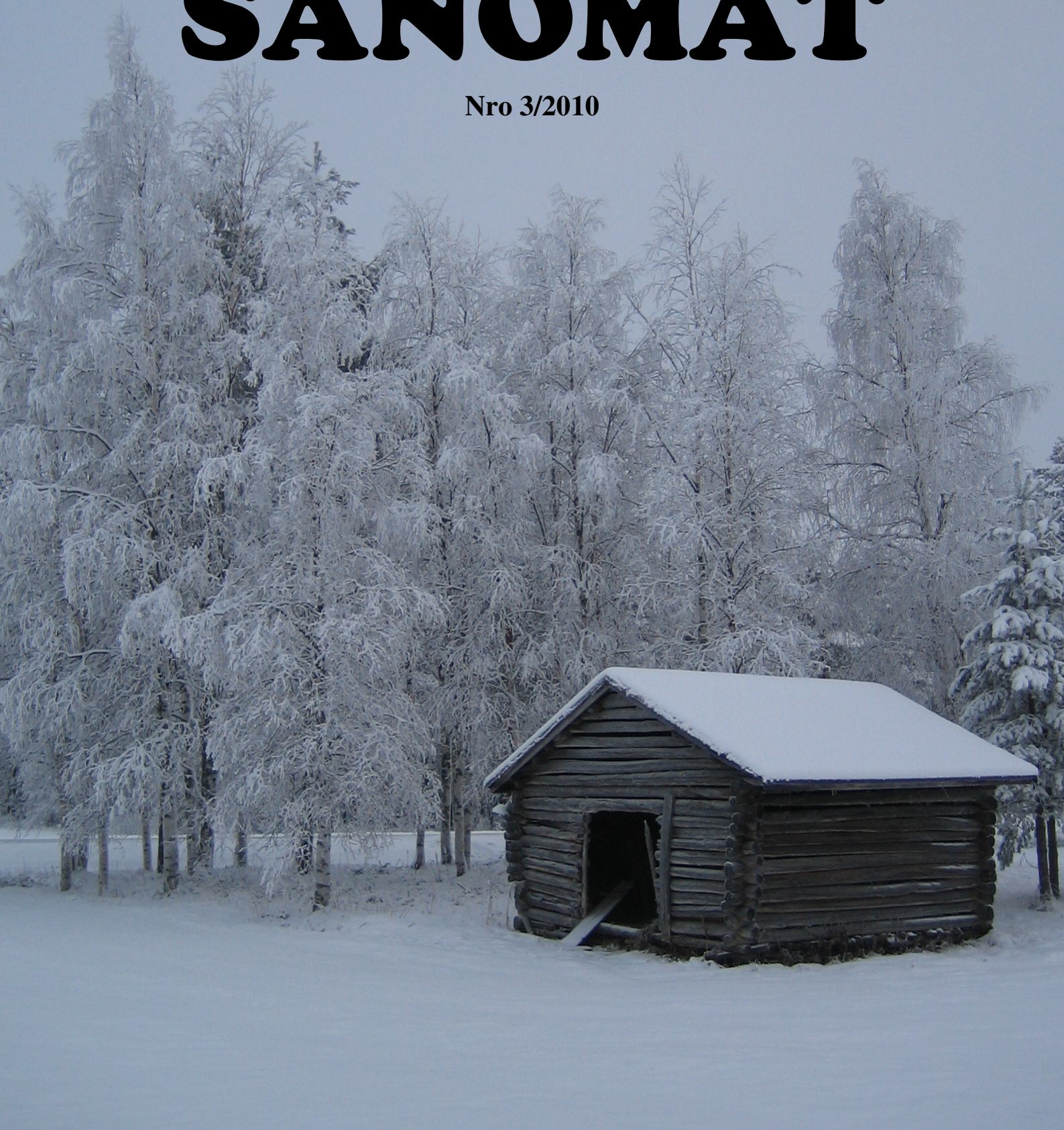

LIVON SANOMAT

Nro 3/2010

Irtonumero 8 €

Sisällys

Kyläpäällikön terveiset.....	3
Ruostehovi pilkistää Sarakyläntielle	3
Livokas ry:n tiedot.....	4
Alkutahdit syksyn hirvijahdille	5
Käsityöpaja	6
Kerttua, Kaukoa, Kuhinaa ja Harvaa.....	7
Kuulumisia kalavesiltä	8
Harva-ajatusta Pudasjärvellä	9
Energian säästöllä euroja -ilta	10
Seurakunnan puuhakerho: Tappikerho.....	11
Pärekaton valmistus.....	12
Kuulumisia hankerintamalta.....	15
Niehka-koiran päiväkirja vuonna 2008	18
Keinoja Livojoen hyvän tilan säilyttämiseksi	21
Palvelutarpeita koskeva kysely	22
Ikäihmisten Lomapäivien syksy	23
Minnan päiväkirja 9.6. – 20.7.2001.....	25
Hirvipeijaat	28
Maa- ja kotitalousnaisten kuulumisia.....	29
Kuntoklubi	30
Kauneimmat joululaulut joulupuurolla	30
Livokas ry:n varsinainen kokous Livon koululla su 10.10.2010 klo 12.....	33
Livokkaan käyttömaksut ja muut hinnastot vuodelle 2011.....	35
Lastennurkka	36
Hierontaa	37
Ilmoitustaulu.....	38
Palveluita	39
Livolla tapahtuu.....	40

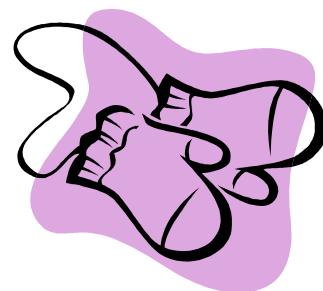
Kyläpäällikön terveiset

Vuosi 2010 alkaa lähestyä loppuaan. Joulukuu on jo lähellä, joten tässä on täytynyt alkaa olemaan jo kilttinä, että joulupukki toisi ne perinteiset kintaat.

Livokkaan asiat ovat suht´ hyvällä mallilla, kiitos hyvien ”hommahenkilöiden” ja työntekijöiden. Hanke etenee pikku hiljaa ollen melko lailla suunnitellussa aikataulussa.

Vastasuon pitkospuureitin pohjaa olen tasaillut ja kun kevättalvella saadaan sahalta kuusilankut, aletaan pitää lauantaisin talkoita reitin teossa. Toivotaan mahdollisimman monen osallistumista, pidetään se sellaisena sosiaalisena tapahtumana (saattaa siellä kuulla paremman jutunkin).

Eipä muuta kun mukavaa joulun odotusta ja kirpeitä talvipäiviä.

*Hyvää Joulua kaikille
ja Onnellista Uutta Vuotta,*

*Alpo ja Aira
Kirsikankaasta*

Ruostehovi pilkistää Sarakyläntielle

Näkymiä Sarakylän-
tieltä Ruostehoville
sekä Ruostehovilta
Sarakyläntielle

Ensi kesänä perinteiset Metsästysseuran tanssiaiset järjestettäneen toivottavasti sääskettömällä Ruostehovin tanssitalolla, sillä Kanervan Esko hakkautti Talon edessä olevan metsikön.

Menee väkisinkin aikaa ennen kuin silmä tottuu uuden uutukaiseen näköalaan, mutta aika kivalta näyttää jo nyt kun Talo pilkistää kunnolla Sarakyläntielle. Onneksi Talon katto on jo kunnossa ja ulkovuorauksen uusimiseenkin rahoitus on jo ainakin osaksi olemassa, joten toiveissa on, että kohta tielle pilkistää entistä ehomman näköinen Ruostehovi.

Livokas ry:n tiedot

Kirsiojantie 31
93220 LIVO
puh. 050 – 5520 280 (tietotupa, kioski, kirpputori, suoramyynänti, kirjasto, lääke-
kaappi)
Tilinro OP 536004-5158137
Jäsenmaksu 5 €/vuosi
kotisivun osoite: www.livo.fi
sähköpostiosoite: [livokas\(at\)livo.fi](mailto:livokas(at)livo.fi)

HUOMAA MUUTTUNEET SÄHKÖPOSTI- JA NETTIOSOITTEET!

Hallitus

Puheenjohtaja Alpo Turpeinen
Varapuheenjohtaja Pirjo Tuovila
Sihteeri Anni-Inkeri Törmänen
Jouni Puhakka
Mikko Salmela
Virve Stenius
Rahastonhoitaja Minna Perttu

p. 040 – 0243 142
p. 040 – 7392 447
p. 040 – 5457 162
p. 040 – 0634 325
p. 040 – 0388 435
p. 040 – 5065 194
p. 040 – 5049 663

[alappi\(at\)wippies.fi](mailto:alappi(at)wippies.fi)
[pirjo.tuovila\(at\)livo.fi](mailto:pirjo.tuovila(at)livo.fi)
[anni-inkeri.tormanen\(at\)sotkamo.net](mailto:anni-inkeri.tormanen(at)sotkamo.net)
[jspuhakka\(at\)gmail.com](mailto:jspuhakka(at)gmail.com)
[virve.stenius\(at\)livo.fi](mailto:virve.stenius(at)livo.fi)
[minna.perttu\(at\)livo.fi](mailto:minna.perttu(at)livo.fi)

Soitathan töissä käyville iltaisin tai viikonloppuisin.

LIVON MONIPUOLINEN SUPERMARKETTI AVOINNA

**KIOSKIN, KIRPPUTORIN, LÄÄKEKAAPIN
SUORAMYYNIN, KIRJASTON
JA TIETOTUVAN AUKIOLOAJAT**

1.1. - 30.4.2010

ma - la 10.00 - 18.00
su **SULJETTU**

(avoinna sunnuntaisin kelkkailuajaksi 12 - 16)

**Kioskin, kirpputorin, suoramyynnin,
kirjaston, lääkekaapin ja tietotuvan**

**PÄÄSIÄISEN
aukioloajat**

to 21.4. klo 10 - 18
pe 22.4. **SULJETTU**
la 23.4. klo 10 - 18
su 24.4. **SULJETTU**
ma 25.4. klo 12 - 14
ti 26.4. klo 10 - 18

**Kioskin, suoramyynnin, kirpputorin,
lääkekaapin, kirjaston ja tietotuvan
JOULUISET aukioloajat**

su 19.12. klo 12 - 14

ma 20.12. klo 10 - 18

ti 21.12. klo 10 - 18

ke 22.12. klo 10 - 18

to 23.12. klo 10 - 18

pe 24.12. klo 10 - 12

la 25.12. **SULJETTU**

su 26.12. **SULJETTU**

ma 27.12. klo 10 - 18

ti 28.12. klo 10 - 18

ke 29.12. klo 10 - 18

to 30.12. klo 10 - 18

pe 31.12. klo 10 - 14

la 1.1. **SULJETTU**

su 2.1. klo 12 - 14

ma 3.1. klo 10 - 18

ti 4.1. klo 10 - 18

ke 5.1. klo 10 - 18

to 6.1. **SULJETTU**

pe 7.1. klo 10 - 18

la 8.1. klo 10 - 18

Muutamaa viikkoa myöhemmin olimme jälleen passissa Penikkakankaalla, joku kulkija nähnyt Leholla hirviä. Me tietenkin, kokeillaan, eihän sitä koskaan tiedä, jos ei kokeile. Ajomiesten torvet soipi jälleen, kunnes punainen vaate vilkkuu puiden lomassa, todetaan tyhjä jälleen. Kamppeet kasaan ja autolle. Väinö oli passipaikallaan jäänyt seuraamaan kettu repolaisen liikkeitä, eikä lähtenyt paikaltaan heti, kun ajomiehet tuli. Kuinka ollakkaan, yksi hirvi oli jäänyt ajomiesten jälkeen käyttämään, kun reitti on vapaa, voi vaaratta jatkaa matkaa. Me, jotka ennätimme kokoontua auton lähelle, kuulimme kiväärin laukauksen suon reunalta. Me, että kuka siellä säikyttele. Sitten näimme, kun iso hirvi meni ravia jängän reunaan. Mutta se oli kuollut hirvi, hirvi erehtyi, Väinö ei.

Syksyn aikana meidän vanhojen partojen seurana on ollut muutamia ns. nuorisojengiläisiä, kouluikäisiä, reippaita, ennakkoluulottomia, kun uskaltavat lähteä näin vaativaan harrastukseen mukaan. Jospa sitten, kun vuosia tulee lisää, voi lähteä täysillä mukaan, hyvä niin.

Hirvijahti jatkuu vielä pitkään - vuoden loppuun, työsarkaa on vielä paljon jäljellä.

Jahtiterveisin,

Upi (valokuvat Marko Ojala)

Käsityöpaja

Pirjon tonttu valmistumassa
neulahuovuttamalla

Olemme taasen syksyn aikana saaneet kokoontua opiskelemaan kansalaisopiston kurssille, käsitöiden merkeissä. Opettajana on ollut Marja-Leena Tykkyläinen.

Olemme valmistaneet huovuttamalla tonttuja, enkeleitä, kaulahuiveja, seinätauluja, talitinttejä ja punatulkkuja. Tinalangasta syntyi hienoja kaula- ja käsikoruja.

Kurssilla meinaa vain olla opiskelijapula, nuorisokin voisi osallistua näille kursseille. Huovutuksella syntyy nättejä koristeita ja tinalangastakin on helppo tehdä koruja. Rohkeasti nuoretkin mukaan, että saatais aina jotain

kursseja Livolle.

Kauniit kiitokset Marja-Leenalle taasen kivoista käsityövinkeistä.

Iloista Joulun odotusta ja Onnea Vuodelle 2011!

Toivottelee,

Marja-Leena näyttää mallia kuinka
solmitaan koruja

Huovuttelia

Kerttua, Kaukoa, Kuhinaa ja Harvaa

Kuluvan vuoden huhtikuussa aloitetun Kerttu ja Kauko-hankkeen yhtenä tavoitteena on ollut Pudasjärven sivukylien heikossa työmarkkina-asemassa olevien pitkäaikaistyöttömien, osatyökykyisten ja syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden kuntoutuminen vapaille- ja välityömarkkinoille. Hankkeeseen mukaan tuleville henkilöille pyritään löytämään työpaikka omalta kylältä. Tarkoituksena on, että kylille syntyvät työpaikat lisäävät samalla kylien palvelutarjontaa.

Hankkeen toimintoihin kuuluu mm. kylien työllistävien tahojen kouluttaminen, joihin voi kuulua erilaisia yhdistyksiä ja kylällä toimivia yrityksiä, jolloin heidän valmiutensa ja rohkeutensa työnantajina voimistuisi. Lisäksi hankkeessa työllistettäville järjestetään erilaista lyhytkestoista täsmäkoulutusta ja koko ajan työllistettävän rinnalla kulkee monialainen tukiverkosto. Tarkoituksena on kehittää malli työllistetyn niveltämiseen työelämään ja jatkosuunnitelmiin.

Kerttu ja Kauko –hanke on järjestänyt kyläläisille syksyn aikana mm. Puhoksella ja Livolla Kyläkuhinoita, joissa yhteistyökumppaneina ovat olleet mm. kylien eri järjestöt, seurakunta, Oulunkaari sekä Pudasjärven kaupunki. Kyläkuhinoiden tarkoituksena on ollut kylien sisäisen toiminnan ja yhteistyön virittäminen sekä oman kylän vahvuuksien tunnistaminen.

Sysäys Kyläkuhinoiden järjestämisestä on tullut kyliltä. Kevään ja kesän aikana tuli eri tahoilta tiedusteluja tapaamisesta, jossa kylien edustajat voisivat tavata toisiansa, vaihtaa ja levittää hyviä toimintamalleja, lisätä yhteistä tiedottamista sekä kehittää uusia yhteistoimintamuotoja. Kaupungin eri kulmille on hyvällä alulla viriämässä kylien yhteisiä elimiä, joiden tavoitteena on mm. järjestää yhteisiä palveluja sekä saada suurempaa painoarvoa omien tavoitteidensa edistämiseksi. Kyläkuhinoita on tarkoitus järjestää tulevaisuudessa lisää Pudasjärven kylillä.

Pudasjärven kaupunki on saanut sisäministeriön päätöksellä nk. Harva –statuksen eli olotilan, jossa on lähdetty etsimään uudenlaisia ratkaisuja kaupungin palvelurakenteen säilyttämiseksi. Keskeisiä asioita ovat, miten arjessa selvitään, turvallisuus sekä miten kylien elinvoimaisuutta ja hyvinvointia voitaisiin lisätä uudenlaisilla, yhteisesti luoduilla, kylälähtöisillä palveluilla. Kerttu ja Kauko –hanke myötävaikuttaa toiminnallaan uudenlaisten asioiden etsinnässä.

Jouni Puhakka
aluetyöntekijä
Kerttu ja Kauko -hanke

Joulutervehdyksiä

Taas kaikki kauniit muistot mun tulee mielehen.

*Hyvää ja Rauhallista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2011 kaikille!*

Liisa ja Niilo

Kuulumisia kalavesiltä

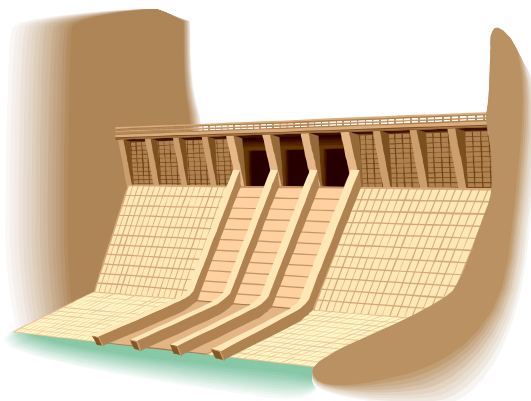

Vuosi alkaa olla loppuillaan, ja on aika tehdä yhteenvetoa kuuluneesta vuodesta kalamiesten ja yhteisen kalaveden kuulumisista. Kuten jo aikaisemmissa Livon sanomissa on kerrottu, vuoteen 2010 lähdettiin suurin odotuksin ja toivein. Edellisellä vuonna käyntiin polkaistun ”Vaelluskalat palaavat” -hankkeen piti saada tänä vuonna kovasti lisävauhtia. Livojokeen piti siirtää Iijokisuulta 50 merilohta, mutta kun Iijokeen ei ollut nousemassa lohia, niin ei voitu siirtää yhtään enempää, kuin mitä Raasakan voimalan padon alapuolelta saatiin pyydettyä. Edellisessä lehdessämme kerrottu elokuun viidenentoista päivän tilanne jäi lopulliseksi. Vain 11 merilohta saatiin Livojokeen ja Iijokeenkin vain 9 lohta. Syyllistäkin

kalatutkijat yrittivät löytää ja osoitella syyttävää sormeaan sinne sun tänne, mutta mitään yhtä ainoaa syytä tuskin on olemassakaan.

Jotain positiivistakin kerrottavaa tältä vuodelta sentään löytyy. Kesällä 2009 siirtoistutetuista lohista tiedettiin jo viime syksynä, että useita kutupareja oleskeli lokakuulla oletettuna kutuaikana tietyissä koskissa Livojoessa. Nyt heinäkuulla suoritetussa sähkökalastuksessa löytyi Vääräkoskesta, Saarikoskesta, Korpi- koskesta ja Peurakoskesta keväällä kuoriutuneita merilohen poikasia aivan kiitettävästi. Siis, lohi voi lisääntyä Livojoessa, kunhan sille luodaan mahdollisuus nousta sinne kutemaan.

Pitkä tie on vielä kuljettava, ennen kuin lohi pääsee omin avuin nousemaan viiden rakennetun voimalan patojen ohi ja yli, mutta kalaportaiden suunnittelu on jo käynnistetty ja onhan Merikoskessa jo hyvä malli toimivasta kalatiestä. Miksi se ei toimisi Iijoella, kun se toimii Oulujoellakin.

Ijoen voimaloiden kalaportaita odotellessamme meidän, Livojokivarren asukkaiden velvollisuus on yhdessä huolehtia siitä, että Livojoen veden laatu pysyy siinä erinomaisen hyvässä laatuluokassa, kuin se nytkin on. Oli positiivinen yllätys niille harvoille livolaisille, jotka osuivat paikalle, kun ympäristökeskuksen asiantuntijat kertoivat meille Livojoen vedenlaadun seurannan tuloksista Livon koululla järjestetyssä tilaisuudessa keskiviikkona 3.10.2010. Erikoissuunnittelija Arto Hirvonen kertoi, että vuodesta 2007 lähtien Livojoen veden laatu on ollut ainoana jokena koko maakunnassa luokassa ”**erinomainen**” uudella viisiportaisella asteikolla luokiteltuna.

En ole mieltänyt itseäni koskaan miksikään ”viherpiipertäjäksi”, mutta en myöskään häpeä tunnustaa, että puhdas luonto ja ympäristöasiat ovat lähellä sydäntäni. Aivan näpertelyyn suojeluasioissa ei kannata mennä, suuret linjaukset ovat ratkaisevassa asemassa. Muutaman uuden työpaikan nimissä ei kannata uhrata luonnontilaisia hilla-, karpalo- ja lintusoitamme, eikä ainakaan turvesoiden jätevesillä liata ainutkertaisen puhdasta jokeamme. Varoittavia esimerkkejä ei tarvitse kaukaa hakea, niitä löytyy niin itä- kuin länsipuoleltamme. Esimerkkeinä Siuruanjoki ja Kivarinjoki.

Vielä lopuksi muutama sananen kesän kalastusasioistakin. Kalastuslupien myynti jäi hiukan alle edellisen vuoden, mutta Livokkaan kioskille suuret kiitokset reip-paasta edellisen kesän myynnin ylituksesta. Me toiset jäämme kaikki edellisestä

vuodesta. Olen jo tehnyt ennakoivan yhteenvedon osakaskunnan tilinpäätöksestäkin, ja viivan alle näyttäisi jäävän noin 400 euroa ylijäämää.

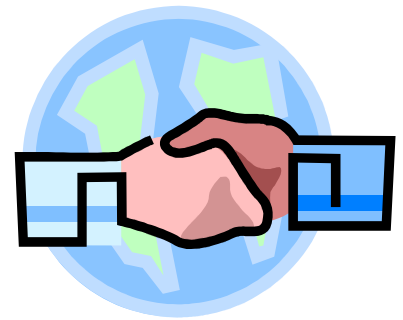
Ja aivan lopuksi vielä yksi ajatelma, mietelause runoilija Erkki Lemiseltä:

*Luonnon temppelissä saa unohtaa roolinsa, riisua naamionsa ja olla oma itsensä.
Sieltä löytyy rippituoli vaivatulle ja alttari väsyneelle.
Kun kukka saarnaa ja lintu on liturgina, ei tarvitse peljätä.*

N. K.

Harva-ajatusta Pudasjärvellä

Monenlaista muutosta ja myllerrystä on nykypäivinä menossa meilläkin täällä Pudasjärvellä. Muutoksen tuulet nostavat kysymyksiä ihmisten mieliin ja epävarmuuskin kuultaa puheista ja mietinnöistä. Se on ihan ymmärrettävää, ihmismieli toimii niin. Kysymyksiin olisi hyvä saada vastauksia, mutta aina niitä ei ole suoralta kädeltä antaa. Tai vastauksen löytäminen vaatii yhdessä miettimistä, yhteistyötä.

Pudasjärvi on nimetty Harva-pilottikunnaksi. Kotipitäjäimme on pitkä, harva ja harmaantunut. Eikä se ole hyvä tai huono asia, vaan Pudasjärven ominaisuus (Ilmaisu lainattu kehittämisjohtaja Mikko Kälkäjäältä). Harvan myötä meillä on mahdollisuus uusien palveluverkostojen luomiseen sivukylille. Sen myötä saadaan arjen hyvinvointi turvattua siellä asuville ihmisille. Tällä kertaa ei projektiluonteisesti vaan pysyvästi ja tarpeita vastaaviksi. Työ vaatii kaikkien aktiivisuutta ja osallisuutta. Kuka tietää kylän asiat paremmin kuin kyläläiset itse? Harva-toiminnan myötä halutaan saada tieto kylien tarpeista, jotta voidaan yhdessä miettiä miten tarpeisiin vastataan. Murtaa tielle tulevat esteet. Voidaan pohtia mikä on kunkin tahon rooli palveluja järjestettäessä uudella tavalla. Ei ole tarkoitus kiristää kenenkään nyörejä liian tiukalle tai huonontaa palveluja, vaan yhteistyöllä saada taakkaa kevyemmäksi ja palveluja paremmaksi.

Meillä täällä Pudasjärvellä on niin paljon hyviä elementtejä, joita hyödyntämällä mahdollisuudet ovat rajattomat! Joskus se hulluin idea voi olla se paras. Ja, kun otamme yhdessä vastuun asioista ja olemme valmiita tarttumaan toimeen niin jälki tulee olemaan hyvää. Siitä olen varma! Pudasjärvellä on totuttu tekemään töitä omien eteen ja niinhän me teemme eteenkin päin. Ehkä teemme asioita uudella tavalla tai otamme jotakin “vanhaa hyvää” käyttöön. Sen näyttää aika ja te, kylien asukkaat, olette avain asemassa näiden asioiden työstämisessä. Katselkaa asioita avoimin silmin ja mielin. Nähkää ympärillänne ne mahdollisuudet kylien elinvoimaisuuden lisäämiseen. Haaste on heitetty teille! Allekirjoittanut haluaa tehdä kanssanne työtä yhteiseksi hyväksi. Olen käytettävissänne.

Paula Ylitalo
Pudasjärven kaupungin Harva-pilotti

Energian säästöllä euroja -ilta

Loskaisena marraskuun keskiviikkoiltana lähti Kurenalta pikkubussi kohti Livon koulua. Mukana oli 16 hengen porukka Kurenalan maa- ja kotitalousnaisia, joukossa toki autonkuljettajana mies ja oli paikka toinenkin mies uskaltanut naisten mukaan.

Saimme lämpimän vastaanoton, tunsimme olevamme tervetulleita. Tutustuimme ennen varsinaisen tilaisuuden alkua kirpputoriin, teimme pieniä ostoksia, ostimme arpoja ja saimme nauttia Livon naisten herkullisia leivonnaisia kahvin kera. Lämpimät kiitoksemme teille Livon naiset!

Illan varsinainen aihe oli uudet energiansäästölamput ja se miten järkevällä energiankulutuksella voimme säästää euroja. Näistä asioista meille kertoi kotitalousneuvoja Helena Lahdenperä Oulusta.

Energiansäästölamputa

Syyskuun 2012 aikana poistuvat kaikki nykyisin käytössä olevat hehkulamput. Niiden tilalle ovat jo tulleet uudet energiansäästölamput, niillä tarkoitetaan pienloistelamppuja. Muutoksen tarkoituksena on energian käytön tehostaminen. Energiansäästölamppu kuluttaa jopa 80 % vähemmän energiaa ja ne kestävät noin 10 kertaa pidempään kuin hehkulamput. Pienloistelamput sopivat parhaiten tiloihin, joissa valot ovat päällä pitkään, jatkuva sytyttely ja sammuttelu lyhentää niiden ikää.

Lampun tuottama valon määrän mittari on nimeltään lumen (lm). Esim. 60 wattisen hehkulampun tuottama valon määrä on noin 710 lumenia.

Hehkulamppujen värielämpötila on aina sama 2700 kelvinta (K), eli lämpimän valkoinen. Mitä korkeampi kelvinarvo, sitä sinertävämpi valo.

Lamppua ostettaessa on tärkeää tuleeko lamppu sisä- vai ulkotiloihin. Vain sisäkäyttöön tarkoitettujen lamppujen valontuotto voi jäädä pakkasella pieneksi.

Lampun syttyminen voi kestää pari sekuntia ja 60 % valotehon saavuttaminen jopa minuutin.

Lamppujen arvioitu käyttöaika vaihtelee hehkulamppujen 1000 tunnista parhaiden energiansäästölamppujen ja ledien 15 000 tuntiin. Usein pakkauksissa ilmoitetaan polttoikä vuosina, tällöin oletetaan lamppuja käytettään 1000 tuntia vuodessa.

Muista tarkistaa ennen lampun ostamista, että uusi lamppu mahtuu valaisimen sisään.

Lamppujen hävittämisessä on muistettava että ne ovat ongelmajätettä.

Pieniä vinkkejä sähkön säästämiseksi

- Käytä ruuanlaitossa levyn kokoisia kattiloita ja paistinpannuja sekä kantta. Käytä mikroa, pienoigrilliä ja vedenkeitintä.
- Kylmälaitteet kuluttavat eniten energiaa kodin sähkölaitteista. Jääkaapin oikea lämpötila on +5 ja pakastimen -18 astetta. Sulata pakastin kerran vuodessa kylmänä vuodenaikana, näin saat pakasteet sulattamisen ajaksi ulos kylmään.

- Säästä lämmintä vettä. Älä tuhlaa vettä suihkussa, äläkä huuhto astioita juoksevan veden alla. Pese 60 asteessa pestävät tekstiilit välillä 40 asteessa ja pese täysiä koneellisia. Korjauta vuotava hana ja vessa.
- Viihde-elektronikan sähkönkulutuksesta puolet kertyy valmiustiloista - sammuta laitteet, kun et niitä käytä.
- Sopiva huonelämpötila oleskelutiloissa on 20 - 22 astetta, makuuhuoneessa 18 - 20 astetta. Villasukat jalkaan, ikkunat kiinni ja tuli takkaan pakkasella! Vedon tunne kertoo että eurot karvaavat ulos.
- Autoilussa suosi kimpakyytejä ja joukkoliikennettä silloin kun se on mahdollista.

Suihkuttele säästellen

Eeva Mäntykenttä

Lähteet: Joka naisen energiaopas
www.lampputieto.fi/

Seurakunnan puuhakerho: Tappikerho

Kerholaiset pikkujoulutunnelmissa

Lokakuun alusta lähtien olemme pyörittäneet Livon koululla Seurakunnan puuhakerhoa perjantaisin kuudesta puoli seitsemään. Sinne kokoontuu yleensä kuudesta kymmeneen ala-asteikäistä lasta viettämään aikaa yhdessä. Ensimmäisellä kerhokerralla lapset äänestivät kerholle nimen Tappikerho, ja samalla sovimme kerhon yhteisistä säännöistä. Jokaisella kerhokerralla kokoonnumme yleensä aluksi pöydän ääreen porinapiiriin vaihtamaan kuulumisia ja lopuksi hiljennymme loppuhartauteen.

Kerhossa olemme askarrelleet, leikkineet ja pelanneet niin ulkona kuin sisälläkin, leiponeet ja tehneet kaikenlaista kivaa. Kaikkien kerholaisten mielestä kerhossa on ollut hauskaa ja hartaudet ovat olleet mukavia.

Marraskuulla pidimme yhden kerhokerran Törmäsen maatilalla. Siellä tutustuimme hevosiin, lemmiin ja kissoihin. Myös Annen Nera-koira sai olla mukana touhussa. Tämän vuoden viimeisellä kerhokerralla vietimme pikkujouluja herkutellen ja joululauluja kuunnellen ja laulaen.

Kerho jatkuu joulun jälkeen viikolla 2, torstaina 13.1.2011.

Kerhonojajat Anne ja Vilja-Elina (kuva Vilja-Elina)

Pärekaton valmistus

Satuin menneenä kesänä paikalle, kun Livon isännät pähkäilivät Livon koululla päreitä sylkeneen pärehöylän ympärillä, että miten pärekaton tekeminen aloitetaan ja miten pärekatto yleensä tehdään.

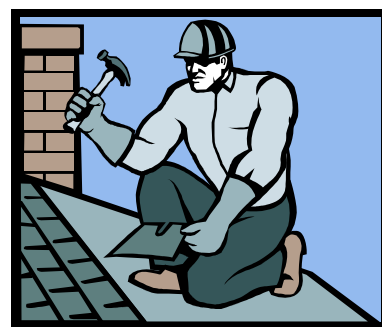
Olen tässä lähes vuoden ajan lukenut joutoaikoina Kalle Päätalon teoksia. Ensin luin Koillismaa-sarjan, ja nyt on meneillään Iijoki-sarja. Iijoki-sarjassa sain juuri päätökseen kirjan nimeltä Nouseva maa. Kyseisessä teoksessa Kalle asuu pitkäksi venyneen sotareissunsa jälkeen jo Tampereella ja menee apumieheksi rakennukselle. Siellä hän etenee pikavauhtia timpurioppiin.

Eräässä vaiheessa eteen tulee pärekaton teko. Kalleen luotetaan niin paljon, että hän pääsee tasavertaisena mukaan pärekattoa tekevään timpuriporukkaan. Kalle on tehnyt pärekattoa jo Taivalkoskella asuessaan ennen sotia. Niinpä hän alkaa latoa päreitä siten kuin on sen työn oppinutkin, mutta kun Tampereen miehet laittavatkin päreensä erilailla, ei liene vaikea arvata, että kummalla tyylillä ladotut päreet määrätään purettaviksi. Kalle kuvailee kirjassaan pärekatonkin tekoa seikkaperäisesti, kuten muitakin tuon ajan tapahtumia, ilmeisenä tarkoituksenaan tallentaa niitä seuraaville sukupolville. Seuraavaksi katkelmia Nouseva maa -teoksesta alkaen sivulta 175:

”- Katon teko aloitettiin siten että naulasimme kattotuolien selkään, niitten alapäistä alkaen päädystä toiseen jatkuvia lautavarveja niin monta rinnatusten, että ulotuimme laipion päältä kurkotellen naulaamaan ensimmäiset pärerivit räystäslautojen päälle. Emme kuitenkaan aloittaneet katontekoa täyspitkillä, kahdentoistatuuman päreillä, vaan sahasimme päällekkäin asetetuista päreistä kolmanneksen, eli saimme neljän tuuman pituisia pikkupäreitä.”

Koska Kalle oli tehnyt tätä työtä siis ennenkin, niin hän ei paljoa vilkuillut sivuilleen, kun alkoi latoa päreitä kunnes porukan pomo; Rousto-Ville ärähti: ”- Kuinka sää aloit niitä päreitä änkeemään?” ”- Sillä lailla kuin kuuluu ängetä! Ja taivistan joka pärreen, että tulevat lappeen laskusuuntaan myötäsyisiä.....” ”- Mutta säähän laitat päreet rinnatusten! Päreet kuuluu latoo niin, että aina uuren päreen reuna jää edellisen päreen syrjän päälle. Rousto-Ville vielä havainnollisti Kallelle: ”- Sillai, kun korttipakka venytetään sivusuuntaan pitkäksi pöyrälle. Vai eksää osaa pelata korttiakaan, tiämmä?” ”- Olen pelannut! Mutta meidän puolessa tehään pärekatot näin kuin minä aloitin. Enhän, helevetissä, ole sitä työtä unneuttanu. Välillä jouvuttiin vieläpä vuolemaan pärreen laitoja, että se mahtu pärreihen väliin. Ja uuvan varvin pärreet sovitettiin aina niin, että eillisen varvin pärreihen välit jäivät uusiin pärreihen keskelle.”

Purkuhommiksi siis Kallella meni, ja hän myönsi että ei ollut yhtään vaikeampaa naulata päreitä tamperelaisten mallin mukaisestikaan. Hän oli sitä mieltä että tilanne olikin päinvastoin, kun ei tarvinnut valkata erikseen sopivia päreitä ja vuolla niiden sivuja. ”- Naulattuamme kolmasosan pituisiksi sahaamistamme päreistä koko räystään lenyisen rivin, ”kastin”, aloimme naulata näitten lyhyitten päreitten päälle toista kastia kahden kolmasosan pituisista päreistä. Päreitten alapäät sovitettiin samalle tasalle lyhyiden päreitten alapäiden kanssa. Tässä varvissa ladottiin päreitten reunat päivastaisten reunojen päälle.”

Vasta nyt otettiin käyttöön kokopitkät päreet, ja niidenkin alapäät aseteltiin tyhennettyjen päreiden alapäiden tasalle. Tämän jälkeen laitettiin suora, koko räystään mittainen tukilauta kolminkertaiseksi naulatun pärekerroksen päälle siten, että laudan yläsyrjä tuli kolmasosan päreen mitasta ylemmäksi ensimmäisten pärekerrosten kärkiä. Nyt ladottiin kasti täysistä päreistä ja jälleen reuna aina edellisen reunan päälle, ja päreitten alapäät pökättiin ”riialautaan”.

Kun toinen kasti oli naulattu, nostettiin tukilautaa kolmasosa päreen pituutta. Taas ladottiin päreet tukilaudan kannatukselle, sivut päinvastaisten reunojen päälle kuin edellisessä kastissa ja naulattiin kiinni

ruodelautaan. Samoilla työvaiheilla tulnaisiin rakennuksen kattolape ja -lapeet peittämään aina harjalle asti. Tietysti välillä sahattaisiin ja naulattaisiin ruodelautoja kattotuolien selkiin.

Kalle jäi vaivaamaan, että muistiko hän sittenkin väärin sen, että miten hän oli Taivalkoskella pärekattoa tehnyt. Hän kysyi asiaa paikalle saapuneelta työmaan isolta pomolta, Kantolalta. Kantola sanoi, että ennen tehtiin sillä tyyllillä, jonka Kallekin oli oppinut, mutta nykyisin tällä tyyllillä kuin nyt tehtiin. Isopomo kuitenkin toteaa: ”- Kattona se tapa jossa päreet ladotaan vieretysten on parempi. Ainakin kestää paremmin ja pitää veden siinä kuin näin syrjän päälle ladottu pärekatto. Kysymäsi malli on vain hitaampi tehdä. Joutuu valitsemaan sopivan levyisiä päreitä ja tämän tästä päreitten reunoja vuolemaan.”

Kalle oli edelleen sen verran tuohuksissa että säkäisi Rousto-Villelle: ”- Yhäkö laseeraat minnua valehteliaksi ja ihteni kehujaksi? - Emmää sua ittes kehujaksi sanonutkaan. Kyllä määki nuaruudessa tehin maalla sillai pärekatto. Piruuttani vain äsken sulle, tiämmä.”

Sen verran selontekoa tuosta Rousto-Villestä, että hän oli saanut liikanimensä vastakkaiseen sukupuoleen liittyen. Sekin vielä, että tuo sotien jälkeinen aika oli kovaa pula-aikaa kaiken suhteen, niin vaatteiden, ruoan, rakennustarvikkeiden kuin kaikkien muidenkin tarvikkeiden suhteen. Yllä kerrotulla kattotyömaalakin naulat oli tehty katkokuista paalilangan pätkistä. Muut rakennusnaulat kiskottiin vanhoista laudoista ja oiottiin.

Seuraavaksi Wikipediasta otettua tietoa

Pärekatto on puinen vesikate, joka on tehty lomitetuista päreistä, ohuista sälemäisistä puunkappaleista. Pärekate on ollut hyvin yleinen katemateriaali esimerkiksi Suomessa. Pärekatto on palonarka ja suhteellisen lyhytikäinen, noin 15 - 25 vuotta, joskin käsin kiskotun pärekaton ikä voi olla jopa yli 40 vuotta. Paksummasta puutavarasta tehty paanukatto on pitkäikäisempi.

Alpo ja koko kylän varapäreet

Historia

Suomessa pärekatto on verrattain uusi kattomateriaali: ensimmäiset pärekatot rakennettiin 1810-1830 - luvuilla. Pärekatto yleistyi Länsi-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla 1800-luvun puolivälissä, maan itäosissa vuosisadan loppupuolella. Tärkein syy päreiden käyttöön oli pula tuohesta, jota käytettiin kateaineena aiemmin yleisissä malkakatoissa. Pärekattojen yleistymistä nopeuttanut asia oli teollisesti valmistettujen rautanalojen tulo markkinoille, sekä puun hinnan kohoaminen 1850-luvulla. Maaseudulla pärekattoja rakennettiin 1960-luvulle asti. Esimerkiksi vielä 1930-luvulla yli 83 prosenttia maaseudun asuinrakennuksista oli pärekattoisia.

Kattopäre

Kattopäre on sälemäinen kappale, yleensä noin 35 - 40 cm pitkä, 10 - 15 cm leveä ja noin 4 millimetriä paksu puu. Päreitä kuluu neliömetrille noin 170 kappaletta, Katteen paino on suhteellisen kevyt, noin 40 - 50 kg/neliometri. Kattopäreet valmistettiin yleensä hitaasti kasvaneesta kuusesta, joskus männystä tai haavasta.

Päreiden valmistus

Vanhin kattopäreiden valmistusmuoto on käsin *kiskominen*, jolloin puu halkeaa solupintaa myöten rikkomatta solua ja puun pinta on kestävämpi. Tällöin päreeseen ei myöskään synny höyläpäreeseen tavoin seluloosanukkaa, jolloin päre ei syttynyt niin herkästi. Lisäksi kiskottuun päreeseen syntyi pituussuuntainen pieni uritus, joka helpotti sadeveden kulkua katolla, ja toisaalta myös lomitetun osan tuulettumista. Pärei-

tä kiskottaessa pärepölkky asetettiin tuen varaan ja veitsellä painamalla saatiin pölkystä irtoamaan pituus-suuntaisia liisteitä. Työ oli hidasta ja raskasta.

Yleisemmin päreet valmistettiin *lohkamalla*. Pärepölkky halkaistiin kiilojen ja nuijan avulla keskeltä kahtia, ja puoliskot vielä kirveellä kahtia. Neljänneksistä poistettiin puun sydänosa, ja ne lohkottiin noin tuuman vahvuisiksi *säröksiksi* eli *salikkeiksi*. Näistä kiskottiin puukon avulla noin 3 - 4 mm paksuja pä-reitä.

Höylien kehittyessä aloitettiin 1860-luvun jälkipuoliskolla päreitten höylääminen. Aluksi pärehöylä oli miesvoimin käytettävä raskas lankku, johon kiinnitetty terä veisti päreitä, kun lankkua liikutettiin edestakaisin. Hitaasti kulkeva terä lohkoi lähes kiskotun tyyppisiä päreitä. Vesi- ja tuulimyllyn avulla työ helpottui. Vesimyllyhöyliä pidettiin parempina, sillä höyläysnopeutta oli helpompi säädellä ja päreistä tuli tasalaatuisempia. Kehitettiin myös muun muassa hevosvetoisia höyliä, ja 1900-luvulle tultaessa käytettiin myös höyry- ja sähkövoimaa.

Pärekaton rakenne

Pärekate tehdään katon harjan suuntaisen aluslaudoituksen varaan. Laudoitus voidaan tehdä pätkitystä puutavarasta. Kattaminen aloitetaan räystäältä, johon naulataan päreitä kupera puoli alaspäin ja tyvipuoli harjalle päin: rivi muodostaa räystäälle tippanokan. Seuraavat rivit ladotaan kupera puoli alaspäin, limitäen aina päreet noin tuuman verran pituussuunnassa, ja noin neljäosa päreen leveydestä sivupuunnassa. Sivun limityssuunta vaihdetaan joka rivillä, jolloin saadaan kolminkertainen limitys. Lappeen tultua kateksi harjalle naulataan harjalaudat ja räystäälle tuulilaudat pitämään päreitä paremmin paikoillaan.

Lähteet:

- Outi Palttala-Heiskala: Päreet, paanut ja lautakatot *Talotori*. Forssan ammatti-instituutti. Viitattu 22.1.2008.
- *Korjauskortisto KK19: Pärekatto*. Museovirasto, 2002. ISSN 1236-4517. Teoksen verkkoversio (pdf) (viitattu 22.1.2008).
- U.T. Sirelius: *Suomen kansanomaista kulttuuria II*. Helsinki: Otava, 1921.

No, siinä oli tarinaa pärekaton teosta. Toivottavasti se selkeytti edes jonkun pähkäilyjä asian suhteen, mutta saattoipa käydä niinkin että entisetkin ajatukset menivät tämän tarinan ansiosta umpisolmuun.

Kaikesta huolimatta ja senkin takia kaikille tämän sepustuksen lukijoille oikein Hyvää Joulua ja Valoisaa Vuotta 2011.

Kokko Timppa

(Ps. Kalle Päätalon Iijokisarjan teoksissa on Pudasjärvi aika paljon esillä!!!)

Joulutervehdyksiä

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!*

Esteri ja Esko Riihiaho

Kuulumisia hankerintamalta

LIVOJOEN PUTAAT -VESISTÖKUNNOSTUS

Livojoen putaiden kunnostuksen yleissuunnittelu on annettu kyläläisten tehtäväksi, ja sen tekemiseksi on suoritettu kesällä 2010 katselmus putailta. Syksyllä vesistöasioiden tiedottamisen ympärillä toimiva hanke on ollut tästäkin hankkeesta kiinnostunut ja aihetta on käsitelty hyvässä yhteisymmärryksessä Livon koululla järjestetyssä yleisötilaisuudessa.

Kunhan saan yleissuunnitelman kirjoitettua ja ELY-keskuksen ympäristöviranomaiset sen hyväksyvät, voidaan sen avulla hakea toimenpiteelle ympäristölupaa. Ruoppausmassat ovat sen verran suuria, että hanke vaatii siis ympäristöluvan.

Kun suunnitelma ja lupa ovat valmiina, niin hanke voi hyvinkin tulla rahoitetuksi muilla kuin kyläläisten varoilla. Ympäristökeskuksessakin on usein konkreettisiin toimiin rahoitusta, mutta tähän suunnitteluvaiheeseen heillä ei tahdo riittää työvoimaa.

LIVON HARRASTEET -HANKE

Viimekertaisen sanomien ilmestymisen jälkeen koulun ranta on ruopattu. Ruoppaus hoitui täysin talkoovoimin. Kiitos työstä Törmäsen Karille ja Pekalle!

Opasteet on pystytetty Ranuantien varteen ja Sarakyläntien varren opasteet on päivitetty suunnitelman mukaisesti. Talkoomiestä jälleen tarvittiin. Kiitokset Salmelan Pentille ja Törmäsen Eskolle tehdystä työstä!

Nämä nimenomaan talkoilla tehdyt tunnukset ovat täysin rahanarvoisia tunteja Livokkaalle. Muistetaan pitää kirjaa tehdyistä talkootunneista.

Livon koulun ruopattu ranta

Suokohteen rakentamiseksi Livon sahalla on sahattu karhunveistosta kesällä 2009 jääneet jättitukit. Materiaalia tuli paljon ja siitä saadaan Vitikkosaareen laavu rakennettua. Puhelinpylväitä on tullut kuorma pitkospuiden pohjia varten. Rakentaminen jatkuu kevättalvella.

Bensiinin jakeluasema on perustunut hiljalleen nyt syksyn aikana koulun pihaan. Pohjatyöt ovat valmiina. Säiliö on tilattu. Paikalleen asennus tapahtuu vuoden vaihtuessa, rakettien loisteessa. Länsirannikon kelkkailijoille on menty lupaamaan, että tankkausmahdollisuus on tänä talvena olemassa. Ja livolaisten saanaahan voi aina luottaa.

Parhailtaan ollaan suunnittelemassa keittiön remontin aloitusta tammi-helmikuulle 2011. Näitä hankintoja varten meidän on otettava pankkilainaa 10 000 euroa, jotta kustannusten kanssa selvitään. Livokkaan varsinainen kokous lokakuussa jo antoi luvan lainan hakuun. Lainaneuvottelujen jälkeen päästään tilaamaan kilpailutetut laitteet ja kalusteet.

KYLÄTOIMINTA-AVUSTUS

Pudasjärven kaupunki myönsi toisessa haussa Livokas ry:lle kylätoiminta-avustusta kylmiön koneiston uusimiseen 1000 euroa. Kylmiön koneisto uusittiin jokin aika sitten, mutta sen teho ei ole ollut riittävä. Nyt homma toimii.

NUORTEN TAITEEN TEKIJÖIDEN TYÖLLISTÄMISHANKE

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudella, jota maksetaan nuorisotyöttömyyden alentamiseen, on saatu pari taiteellista luomusta Livolle. Koululla ja seurojentalolla on nyt pudasjärvistä taidetta jokaisen kulkijan ihailtavana. Töiden tekijälle, Jarkko Tarujärvelle, suuret kiitokset tekemästasi työstä Livolla!

Jarkon hirvenmehtuun avajaisiin valmistunut seinämaalaus Ruostehovilla

IKÄIHMISTEN LOMAPÄIVÄT -HANKE

Ikäihmisten lomapäivät –hankkeen loppuraportti on saatu kirjoitetuksi ja postin kuljetettavaksi.

HYVÄN ELÄMÄN PALVELUITA
KOLMANNELTA SEKTORILTA

Käytännössä hanke jatkui alkuperäisestä suunnitelmastaan kuukaudella eli päättyi 30.11.2010. Marras-kuun lomapäivät ja perhekahvila saatiin siis vielä hankkeen rahoituksella toteutettua.

Pientä ongelmaa on hankkeessa ollut rahoittajan muutettua Aineet ja tarvikkeet –momentin tulkintaansa kesken hankkeen. Esimerkiksi käsinukkeaiheiseen päivään hankitut tarvikkeet eivät enää kelvanneetkaan rahoitettaviksi, vaan kustannukset ovat jääneet tapahtuman järjestäjän kontolle. Samoin kävi perhekahviloita varten hankittujen lelulaskujen kanssa. Nämä ovat vähän syöneet intoa, mutta eteenpäin on mentävä.

Kiitokset Sirpalle ja useille talkoolaisille hankkeessa tehdystä työstä! Talkootunnit taisivat ylittyä noin 2000 euron arvosta alkuperäisestä suunnitelmasta.

LAPIN NUORISON LIITTO

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

LIVON SEURATUPA -HANKE

Loppukesästä lähtien olemme suunnitelleet Livon seuratupa –otsikon alle hanketta, jonka tarkoituksena on lisätä kylätalojen käyttöä hyvinvointipalveluiden tuottamisessa.

Ajatuksena on ollut laajentaa Ikäihmisten lomapäivät –hankkeessa toteutettua ikäihmisten päivätoimintaa Livon lisäksi muille kylille. Viimeisin ajatus oli, että Livokas tuottaisi päivätoimintaa Livon lisäksi kokeiluonteisesti sellaisilla kylillä, joilla ns. ”senioripäiviä” ei vielä kukaan järjestä.

Samoin hankkeen on ajateltu palvelevan lasten ja nuorten kesäleiritoiminnan kehittämisessä sekä yritysten henkilökunnalleen tarjoamien virkistyspäivien tuottamisessa Livolla. Myös koululaisryhmien toimintapäiviä hankkeessa on ajateltu järjestää. Tavoitteena sekin, että kun Livolle nyt investointihankkeessa luodaan uusia harrastepuitteita, että ne tulisivat heti tehokkaaseen käyttöön.

Tässä muodossa Pudasjärven kaupunki ei sitä kuitenkaan ole lähtenyt rahoittamaan omalta osaltaan. Jatkamme neuvotteluja, jotta ainakin jotenkin saisimme asiaa kehitettyä. Hanke alkaisi 1.3.2011 ja kestäisi aina 31.10.2013 saakka. Projektityöntekijän paikka laitettaisiin avoimeen hakuun.

KYLÄMATKAILUN KEHITTÄMISHANKE

Livo pyrki mukaan valtakunnalliseen kylämatkailun kehittämishankkeeseen, mutta siihen meitä ei hyväksytty mukaan. Ehkä meillä on nyt niin monta rautaa tulella, että hyvä niin. Saimme tästä hakuprosessista kyllä uusia matkailullisia ajatuksia, joita voimme toteuttaa omaa tahtiamme.

Anni-Inkeri

Joulutervehdyksiä

*Taasen koittaa Joulun aika
Valoa meille pimeyteen tuo
Joulussa on tuo kumma taika
Kaikille se lapsuuden suo*

*Livolla tunnelma Joulun paras
Etenkin siellä pirtissä suuressa
Muistona mulle se on rakas
Oikeat kynttilät siellä kuusessa*

*Kylässä kävi Kalle ja Niilo
Ennen kuin saapui pukki*

*Takaa sängyn löytyi piilo
Ikiunessa jo isä ja ukki*

*Aikaa vierinyt hetkistä noista
Mielessäin ne kuitenkin aina
Mikään niitä ei sieltä poista
Ellen sitten deleteä paina*

*Hyvää Joulua kaikille Teille
Vetäkäämme hetkisen happia
Hyväksi se on kaikille meille
Ja siirtäkäämme housun nappia*

Kokko Timppa Livolta

Niehka-koiran päiväkirja vuonna 2008

Surusta....

Oli tammikuu 2008, kun tapahtui se surullinen asia, jota olin usein pelonsekaisin tuntein ajatellut. Jouduin päästämään ikuineen sekarotuisen, 14,5-vuotiaan, rakkaan Kassu-koirani. Sitä tunnetta ei osaa sanoa kuvailla, kun rakas vanhus ei enää olekaan vierellä tassuttelemassa. Koti tuntui niin tyhjältä ja hiljaiselta, olenhan perheetön yksinasuva. Ei kuulunut tassuttelua enää, ei ollut niitä rutiineita, joita Kassun kanssa aina oli, ei ollut ketä silittelä, eikä ollut lenkille kaveria.

Iloin

Kevättalvella satuin sattumalta Hassisen Kirstin ja Snellmanin Leilan kennelsivuille. Niissä vierähtikin monet hetket, kun niitä kivoja juttuja lueskelin ja katselin ihania kuvia. alkoi tulla tunne, että tuollaisen koiran minäkin haluan. Hankiaisen kennel oli meitä lähinnä, joten otin yhteyttä ja kävin sitten siellä tapaamassa heidän kolmea koiraansa ja tutustumassa paimensukuisiin lapinkoiriin. Jotenkin sydämeeni jäi siellä ollut nuorin koira, Niehka.

Niehka

"Mitä oikein kovasti tahtoo, sen saa, koirakin, tuollainen sydänten rosvoja."

Soitin Johannalle käynnin jälkeen uudestaan ja kyselin voisinko saada Niehkan, kun jostain syystä tuntui, että olisin voinut ottaa sen pienen koirulin vaikka heti mukaani. Koira kun tuntui sydämen tuttavalta. Toukokuussa 2008 Niehka 1 v 4 kk muutti luokseni asumaan.

*"Koiran pitäisi oppia tietämän paikkansa.
Tämä se onkin jo löytänyt sen,
pesäpaikkansa rakentanut minun sydämeeni."*

Tämä ihana nalle oli heti kuin kotonaan, ei itkenyt ja kaivannut, vaan tuntui niin kuin se olisi ikänsä asunut täällä minun kanssa. Ja häntäpuuhka heilui ilosta aamusta iltaan. Ei tarvinnut kuin sanoa sana tai katsoa tuota nallenaamaa, niin jo heti häntä heilui. Niehkalla onkin oikein tosi mahtava häntä, varsinainen pölyhuiska.

*"Miten lie käynytään,
että aikojen saatossa juuri sinä se sitten oletkin tässä,
täällä minun kanssani,
minun oma koirani.*

*Katson sinua hämmästyneenä ja ihastuneena..
Kuin näkisin sinut ensi kertaa.
Maailma on ihmeitä täynnä,
näitä tarkkaan harkittuja ihmeitä.
Ja sattumalta saatuja."*

Niehka, eli Seitavuoren Nihtuciehka on syntynyt tammikuussa 2007 Viialassa, Seitavuoren rakastavassa kennelissä Neppi-äidin (Sydäntalven Jubilee) ja Sannan hellässä huomassa. Neljä niitä pentua Nepille silloin oli syntynyt. Kuinka mukava onkaan ollut saada Sannalta kuvia ja kuulla tarinaa Niehkan emosta ja Niekun-siskosta, Niekun kun on siellä kotikennelissään. Niehka on varmasti saanut parhaat mahdolliset elämänevät siellä Seitavuoren kennelissä. Huhtikuussa 2007 Niehka oli saapunut sieltä Johannan luo Kipinän kylälle ja sieltä sitten toukokuussa 2008 tuli tänne minun luokseni.

Iloin ja valon tuoja

Niehka toi taas kotiini ilon ja valon. Olen joutunut jo nuorena jäämään työstäni työkyvyttömyyseläkkeelle vaikean selkäsairauden ja reuman takia. Niinpä koira on minulle myös paras mahdollinen kuntopyörä. Tulee lähdeyttä liikkeelle vaikka olisi kuinka kipeä. Ja aamuisin, kun hyvin kipeänä herää, niin tuntuu niin mukavalta, kun on tämä iloinen pikkuystävä heti vierellä.

"Tuhat kilometrit on yhdessä kuljettu, koira ja minä.

*On pohjoisen pyryt
lenseät läntiset tuulet, sateet,
paisteet pakkaset kaikki.*

*Esittelen koiran: kas tässä
nelijalkainen kuntopyöräni
eli kuntokoira.*

Voin suositella mallia muillekin.

*Mukana seuraa käyttöohje:
ulos kaduille, niityn reunamille
metsäpoluille
ainakin neljästi päivässä.*

*Käyttövuoroja riittää koko perheelle
ja kunto on korkealla
(ainakin minulla)."*

Kun tulen lääkärireissuilta kotiin kivuliaittenkin toimenpiteitten jälkeen, niin tuntuu hyvältä, kun ei tarvitse tulla autioon kotiin, on iloinen hännäheiluttaja vastassa kotona. Eilen illallakin selän puudutusten jälkeen Niehka piti huolen, että kotona riittää iloa vaikka olisi kuinka kipeä. Toi lelujaan minulle, kun levähtelin tuossa sohvalla, vingutteli niitä ja lipaisi aina poskestani.

Jokaisen sydänystävä

Niehkasta kuoriutui esiin varsinainen kaunotar ja oikea ilopilleri. Kaikki siihen ovat ihastuneita, eikä syyttä, Niehka kun on kaikkien ystävä vauvasta vaariin. Moni aiemmin koiria pelännyt lapsi ja aikuinenkin on nyt päässyt Niehkan avulla koirapelostaan.

Lenkillä käydessämmekin koiruli haluaisi mennä tervehtimään jokaista vastaan tulijaa. Sitä olemme opetelleet, ettei kaikkia tarvitse tervehtiä, vaan voi sitä mennä ihan "ölvinä" ohi.

Mutta, mutta:

*"...kun päättää, että tuota tietä mennään...
eikä sinne minne se emäntä nyt...
niin kaikki neljä jalkaa tanaan vaan.
Alkaa neuvottelu.*

*Onhan niitä mielenkiintoisia asioita
vähän joka tien päässä.*

*Kuka sitä nyt koiraansa väkisin kiskomaan.
Neuvotellen ei vielä koskaan
olla tienhaaraan jääty,
oikea suunta on saatu.*

*Kohta jo diplomaatiksi itsensä emäntä tuntee.
Vaan mitä mahtavat ajatella ohikulkijat
näistä neuvottelutekniikan
näytöksistä katuvierellä?"*

Lampaan korvatarkastus

Niehkasta on tullut myös vanhusten hoitokoti Honkakodin tassuterapeutti. Käymme siellä aina yhdessä 93 -vuotiasta äitiäni tapaamassa ja Niehka tykkää, kun vanhuksat silittelevät ja sattaapa sieltä saada joskus jotain namipalaakin. Ainakin jos Ritva-hoitaja (Uusi-Ilkainen) sattuu olemaan työvuorossa, niin heti saa keittiöstä makkarasiivun. Niehka yleensä meneekin heti ensiksi tarkistamaan keittiön ovelle, että onkohan se Ritva tänään paikalla. Helmikodilla käymme myös vammautunutta Ilkka-veljeäni tapaamassa, sielläkin on Niehkan ihailijoita paljon. Ja Ilkalta löytyy yöpöydän laatikosta keksipaloja Niehkalle. Tässä eräänä päivänä oli asukastuvalla tassuterapiapäivä ja sielläkin Niehka toimitti tassuterapeutin virkaa, saaden rapsutuksia ja kehuja osakseen.

Kesällä tuolla vanhan pappilan laitumilla on aina lampaita ja niiden naamoja tämä paimenkoira aina pesee aidan takaa. Pyllähtipä joskus leikkiinkutsu-asentoonkin ja haukahti, että alettaiskos leikkimään. Loppukeksästä lampaat tunsivat jo kaukaa Niehkan ja iloisesti määkien juoksivat aina aidalle ystävänsä tapaamaan.

Pieni koululainen

Tottis-treeneissä aloimme kulkemaan heti, kun niitä oli. Ensin Niehkalla meni ihan ihmetellessä, että mitähän hommaa tämä nyt oikein on. Ja että miksi pitää hihnassa olla, se ei tuntunut ollenkaan mukavalta, olisi ollut vaan kiva päästä kaikkien kanssa leikkimään. Sanoinkin, että meillä tämä touhu on vähän tällaista riekumarallaa-meininkiä. Mutta sitten pian alkoi jo koululainen opiskella ja oppikin tosi nopeasti niitä. Pysyypä jopa koirarivissä yksin paikallaan, kun tehdään paikkaharjoituksia. Jotenkin ihan sydämessä läikähtää, kun tämä pikku koululainen, niin istua töröttää muitten koirien kanssa siellä paikkarivissä.

Nyt Niehka osaa jo monia temppeja ja juttuja. Mikäpä niitä on tehdessä, jos vain saa namia palkinnoksi. On oravan temppeja, kiertämistä, päivää sanotaan jo mallikkaasti tassua antamalla, kellimistä ym. makupalaakin malittaa jo odottaa edessään niin kauan, että sanotaan "ole hyvä", sitten makupala häviää Niehkan suuhun.

Näyttelytreeneissäkin kävimme ja siellä Niehka sai kehuja, että on hurmaava koira. Ihastuttava väri on selässä kuulemma, auringossa punaruskean hohtava.

Toinen korva Niehkalla lurpottaa ja olen sanonut Niehkalle, että se on täsmälleen juuri niin kuin sen pitääkin olla. Sehän tekee juuri sen veikeän ja persoonallisen ilmeen. Hellyttävä lurppakorva.

Neiti Koira

Juhannuksen aikoihin alkoikin Niehkalla juoksuaika. Sepäs olikin ututta minulle, Kassu kun oli poikakoira.

*"Kamala katsoa kuulla lemmenkipeää koiraa,
sanovat ihmiset,
eivät kai ymmärrä, että kuolla on melkein tähän hätään.
Karkaisin, juoksisin vaikka matkojen päähän sulhasiin.
Ottaisin kyllä naapurin Nallen,
tuollahan se ulvoo ja odottaa hetkeä
milloin pääsisi livahtamaan.
Ei ole samaa rotua Nalle,
liekö mitään "rotua"
vaan en ole erottelija minä,
ihan hyvin kelpaisiminulle Nalle.
Vaan eivät päästä.
Ei.
Vaikka toinen kuolisi tähän
luonnon vaatimaan myllerrykseen."*

Surua puseroon kyläreissulla

Lokakuun alkupuolella kyläreissulla harmillinen tapaus, Niehka sai kyläreissulla puremia osakseen. Tuli haavoja, pahimmat silmien seutuun. Olipa tipalla silmän menetys, kun kaverin hammas oli mennyt silmän ja alaluomen väliin. Pahin repeämä sieltä alaluomesta jouduttiin tikkaamaan. Voi minun pientä potilasta, kun oli apea ja väsu. Ja se kurja pöntö päässä oli niin hankala olla viikon päivät, kun se aina tökkäsi joka paikkaan. Sen puruhomman takia jäi sitten pelkoreaktioita tyttökoiria ja tunteettomia koiria kohtaan. Pitää haukkua nyt kovasti, jos kovin outo kaveri tulee vastaan tai jos toinen vähänkään tuntuu käyttäytyvän eritavalla, jota voisi kuvitella uhkailuksi tai mahtailuksi.

Mutta se on kiva, että on sellaisia omia hyviä kavereita, joista tietää, etteivät ne tee pahaa. Niehka nauttii, kun saa oikein leikkiä temmeltää omien kavereitten kanssa. Leevi-alaskanmalamuutin kanssa on niin mukavaa koirapuistossa juosta tuulettaa ja leikkiä jyllätä sulassa sovussa. Onhan näitä muitakin hyviä ystäviä kertynyt, joita ei tarvitse pelätä:

Tuure-bullterrieri, Vili-pystykorva, Leevi-kettuterrieri, Anselmi-borzo, Kössi-sekarotuinen, Rölli-lapinkoira ja tapaahan niitä aina joskus lenkilläkin sellaisia kilttejä hauvoja, jotka haluavat leikkiä.

Puutarhahommia

Rivitalokotimme aidatulla takapihalla Niehka tykkää makoilla välillä pitkäänkin ja katsella liikennettä ja ihmisiä. Eikä hauku, katselee vain hiljaa. Sitten kun haluaa sisälle takapihalta, Niehka nousee olohuoneen ikkunaa vasten seisomaan. On hauskan näköinen, kun "nalle" kurkistaa ikkunasta kysyen, voisitko avata oven, tulis jo sisälle.

Tekihän se Niehka kesällä välillä vähän puutarhurin hommiakin pihalla. Kuuntelin sisällä, että mitä tuo rapina oikein on. Menin katsomaan, niin siellä multa lensi pitkin terassilaudoitusta. Olin varmaan laittanut istutuksia ihan väärin paikkoihin. Ne oli kaivettu ylös juurineen päivineen. Ja yksi multanaamainen koiruli siellä sitten katsoi, että eikö olekin hienon näköinen kukkapenkki nyt... paljon parempi kuin entinen?

Kun sain koiran puhdistettua, kukkapenkin järjestettyä ja kasvit istutettua takaisin, niin eikös tämä puutarhuri ollut kaivanut taas kaikki uudestaan ylös sieltä. Ne olivat näköjään kertakaikkiaan ihan väärässä paikassa. Ja puutarhuri itse makasi siellä kaivamassaan kuopassa niin tyytyväisen näköisenä.

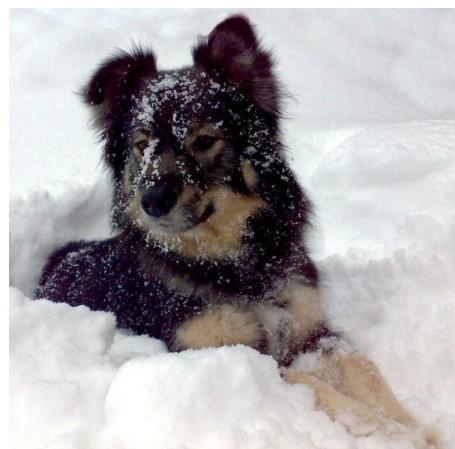
Metsäretkillä

Metsälenkeillä on myös mukava juosta, tutkia mättäänkoloja, tehdä oikein mahtavia hiirihyppyjä ja loikkia. Joskus näyttää, ettei jalat koske maahan ollenkaan, kun tyttö tekee niin valtavia ilmalentoja siellä kirmatessaan. Liekö liittäen sukua...

Syksyllä kävimme aina ruskaa ihailmassa metsäkoissa, kuvasimme ruskaoksia, söimme metsässä marjoja.

*"Kellan kullan kimallusta auringonkilossa
haavan punalehdissä, syksyn satumetsässä.
Koreihin keräävät ihmiset sienä,
niistä joista koira nyt viimeksi välittäisi,
hajukin kumma.
Mutta jos olisi koiralla kori,
siihen keräisi jäniksen jäljen tuoksen,
ketun kulkeman aavistuksen.
Kuusen juurelta auringonhämyn,
metson siiven säikähtyneen läiskähdyksen.
Koko korillisen satumetsää keräisi koira säilöttäväksi
pitkien pimeiden talven iltojen iloksi:"*

Kyllähän siellä metsikössä sattui välillä vähän lemahtaviakin asioita. Näin kerran, kun Niehka piehtaroi jossakin kolosessa tassut taivasta kohti. Sitten tulla viiletti luokseni ja voi hirvitys sitä hajua mikä tässä aarteen löytäjässä oli. Karvat olivat mäiteessä ja haju sanoinkuvaamaton. Taisi löydös olla...no jääköön sanomatta tässä yhteydessä. Kävelimme sitten Tuulijärven rantaan ja siellä jääkylmällä vedellä yritin virutella enimpää pois turkista. Saatiin sen verran enimpää pois, että koirun saattoi ottaa metsätien päässä autoon kyytiin. Ja kotona odottikin kunnon sham-poepesu.

Lumikoira Niehka

Täällä uudessa kodissa on sitten ollut opettelemista, että niitä autoja tulee ja menee koko ajan, kun kuljemme hihnassa lenkillä. Kyllä Niehkasta näkee, että välillä oikein tassut tärisevät, että kumpu pääsisin irti, niin

kyllä menisin tuhatta ja sataa tuonkin auton perään. Käymme sitten aina metsissä samoilemassa, jossa ei ole autoja lähistöllä, niin Niehka saa siellä juosta sydämensä kyllyydestä.

*"Hyvä, että ovat tällaisia, epätäydellisiä
niin kuin mekin ihmiset, ajattelin.
Täydellisiä ovat vain unelmat, eivät elävät koirat,
nämä ihanat lumesta märät,
peuhaavat, villit, elävät koirat."*

Marraskuussa satoi lumen maahan, luonto vaihtui valkoiseksi. Sekös onkin Niehkasta ihana asia. Lumessa on kiva peuhata, kieriä, kelliä ja työntyä sinne lumen sekaan. Sitten on lumihuutaleita naamassaan Niehku-liinilla, kun sieltä lumesta nousee. Näyttää ihan koiraprinsessalta luonnon koristein koristeltuna.

Mukava on joulunakin, kun on kaveri tässä kotona, ei tarvitse yksin olla. Varmasti toteen käy tämäkin runo:

Myös Livon maisemat ovat tulleet Niehkalle tutuiksi

Airin-mökin pihalla se on nuuskutellut Livon tuoksuja. Onpa päässyt aina lenkillekin Kirsiojan tietä pitkin ja nähnyt paljon ammuja tien vierillä. Sieltähän löytyi kerran myös jotain "mahtavaa", kun en ollut tarpeeksi terävänä ennenkuin Niehka oli jo kieriskellyt itsensä tiellä olevaan lämpimään lehmänläjään. Niinpä joutui tyttö pesulle heti, kun palattiin takaisin mökille. Minä, kun en tahdo oikein ymmärtää näitä koiramaailman lemuavia parfyymeja. Varmastikkin se olisi ollut aivan ihana tuoksu koirun kannalta katsottuna.

Maikin mökillä on myös Niehkan mielestä ollut aina niin kivaa. Siellä on saanut makkaraa ja lättyjä ja vaikka mitä herkkuja. Ei ole tarvinnut karvakuononkaan koskaan kuivin suin olla. Näyttää joskus siltä, että mielellään Niehka jäisi sinne mökille vaikka pitemmäksikin aikaa olemaan. Mikäs siellä mökin hämyssä on makoillessa ja välillä voi ulkonakin katastella.

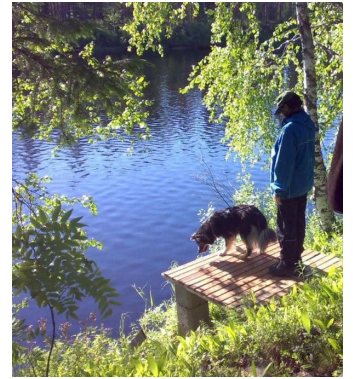
Kotikylälläni Yli-Livolla piipahtelemme aina lapsuusmaisemissani ja Niehka-tyttö nauttii koko koiran-sydämellään, kun saa Saarekkeen pihapiirissä ilman mitään hihnoja tassutella. Sekin on harvinaista herkkua se. Ja arvata voi meneekö Niehka vauhdilla rantagrillille odottamaan, kun huomaa, että nyt pakattiin makkarat koriin.

Niehkan ja minun mielestä Livojoki-varressa on se todellinen ja oikea kesä.

Lahja Nurmela (myös kuvat)

*"Jouluaamun tähtivaloiseen pyhään hiljaisuuteen
astumme ulos,
puhtaalle lumen peittämille teille.
Juhlallisin mielin kävelemme ohi kirkkomaan,
missä vielä lepattaa kynttilöitä
aaton kävijöitten jäljiltä.
Miten suuri rauha ja äänettömyys
vallitseekaan tänä aikaisena juhla-aamun hetkenä
muulloin kiirettä kuohuvassa maailmassa.
Tämän ihmeellisen aamun kokemisesta
ja monen muun
saan kiittää sinua koiraseni.
Nukuttu ohi ne olisi
ilman sinua."*

(Runot Seija Mäen runokirjasta:
On kotona koira tai kaksi.)

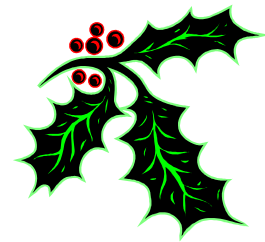

Maikki ja Niehka laiturilla

Joulutervehdyksiä

*Hyvää Koulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*

Irja ja Eino Niemi

*Jouluillan hämärässä
kynttilä on syttymässä.
Lämmin liekki toivottaa
joulunaikaa rauhaisaa!*

Virve, Mertsi ja Selena

Keinoja Livojoen hyvän tilan säilyttämiseksi

Marraskuisena keskiviikkoiltana kokoonnuttiin Livon koululle keskustelemaan keinoista, joilla pystyttäisiin säilyttämään Livojoen tutkitusti hyvä, jopa erinomainen, tila pitkälle tulevaisuuteen. Livojokihan on Vaelluskalat palaavat Iijokeen -hankkeen toiminta-alueella ja tänä vuonna on todettu lohien luonnonvaraisen lisääntymisen jo onnistuneen. Tilaisuudessa olivat paikalla Tiedottamalla parempaan vesien tilaan -hankkeen asiantuntijat ja illan aikana kuultiin ajankohtaista tietoa muun muassa haja-asutuksen jätevesien käsittelystä, maa- ja metsätalouden vesiensuojelukeinoista sekä suunnitelluista turvetuotantohankkeista. Aiheista virisikin runsaasti keskustelua; etenkin tiedotusvälineissäkin runsaasti esillä olleet lievennykset ns. "hajajätevesiasetukseen" sekä uhka turvetuotannon alkamisesta alueella puhuttivat.

Riina Rahkila

Livojoen hyvän tilan säilyttämiseksi on tärkeää kiinnittää huomiota kaikkien joen valuma-alueella tapahtuvaan toimintaan, sillä jokaisella toiminnolla on oma vaikutuksensa vesistöön. Maa- ja metsätalouden vesiensuojelun tehostaminen sekä kiinteistökohtaisen (sekä vakituisten että vapaa-ajan asuntojen) jätevesien käsittelyn hoitaminen asianmukaisesti palkitsee jokivarren asukkaat virkistyskäyttöön hyvin soveltuvalla ja puhtaalla vesistöllä. Turvetuotantoon ei ole valuma-alueelle myönnetty yhtään lupaa ja vesistön tilan kannalta toivotaan saman linjan jatkuvan.

Mitä tehdä käytännössä?

Haja-asutuksen jätevesien käsittelyssä tärkeintä on selvittää kunnan viranomaisen kanssa, onko kiinteistöllä tarvetta tehdä olemassa olevaan laitteistoon muutoksia. Mikäli tarve todetaan, on tärkeää palkata puolueeton ja asiansa osaava suunnittelija. Suunnittelija tienaa palkkansa sillä, että hän osaa valita kiinteistölle parhaiten soveltuvan ja myös edullisimman laitteiston.

Maatalouden vesiensuojelun lähtökohta on maatalouden ympäristötuki ja sen myötä maatalouden vesistökuormitus on pienentynyt viime aikoina. Vesiensuojelun tasoa voidaan nostaa ja tehoa lisätä käyttämällä maatalouden erityistukisopimuksia sekä kiinnittämällä erityistä huomiota vesistön varrella sijaitsevien peltojen viljelytapaan ja -tekniikkaan.

Metsätaloudessa nykyisin käytössä olevia vesiensuojelukeinoja ovat mm. kaivukatkot ja laskeutusaltaat sekä jossain määrin pintavalutuskentät. Kunnostusojitusten välitön haitta vesistöön on usein kiintoainekuormitus eli maa-aineksen lähteminen liikkeelle. Laskeutusaltaan ja pintavalutuskentän yhdistelmiä tulisi käyttää kunnostusojitushankkeissa nykyistä enemmän, sillä siten saadaan kiintoainepysäytettyä tehokkaasti ja etenkin pienvesistöjen liettymisriski pienenee.

Sekä maa- että metsätaloudessa tehokas vesiensuojelukeino on kosteikko. Kosteikon toiminta perustuu siihen, että sen kautta virtaavan veden nopeus hidastuu, jolloin kiintoainesta laskeutuu kosteikon syvempiin osiin. Lisäksi kosteikon matalien osien kasvillisuus käyttää osan ravinteista hyödykseen. Monivaikutteiset kosteikat ovat myös tärkeitä luonnon monimuotoisuuden lisääjiä ja esimerkiksi riistalinnuille mieluisia elinympäristöjä.

Putaiden kunnostus

Livon asukkaat ovat olleet erittäin aktiivisia erilaisten asioiden edistäjiä ja elinympäristönsä kunnostajia jo pitkään. Joki on erittäin tärkeä ja arvostettu osa ympäristöä. Tällä hetkellä kyläläisten huolenaiheena on joen putaiden liettyminen. Tilaisuuden päätteeksi keskusteltiin kolmen putaan kunnostusmahdollisuuksista ja -suunnitelmista. Kuultiin, että putaiden kunnostamisesta on tekeillä suunnitelma ja että kyläläisten mielestä pienimuotoisillakin toimenpiteillä olisi mahdollista saada parannusta asiaan. Tiedottamalla pa-

rempaan vesien tilaan –hankkeella on mahdollisuudet selvittää tarvittavien kunnostustoimenpiteiden rahoitusvaihtoehtoja siinä vaiheessa kun tarvittavat suunnitelmat putaiden kunnostamisesta ovat valmistuneet.

Tilaisuus oli antoisa ja sen päätteeksi sovittiin, että kesän tullen kokoonnutaan uudelleen asian tiimoilta. Näkemisiin siis kesällä!

Riina Rahkila

Palvelutarpeita koskeva kysely

Livokas ry:ssä on harkittu kokopäiväisen kotipalvelutyöntekijän palkkaamista. Livokkaan yleisessä kokouksessa nousi esille lisäksi lumitöiden tuottamisen tarve. Oulunkaaren kuntayhtymä myöntää palvelusetelitä myös omaishoitajien vapaapäivien sijaisille. Jos palveluille olisi kylällä riittävästi tilaajia, palveluita voitaisiin alkaa tuottaa Livokas ry:n toimesta.

Palvelutarpeiden arvioimiseksi tarvitsemme apuunne. Olkaa hyvät ja täyttäkää tämän lehden välissä oleva kyselylomake. Lomakkeen voi palauttaa koululla olevaan laatikkoon tai postitse Livokas ry, Kirsiojantie 31, 93220 LIVO. Toivomme vastauksia **viimeistään 14.1.2011**.

PALVELUSETELIT JA NIIDEN ARVOT

Palveluseteli myönnetään asiakkaan palvelutarpeen, toimintakyvyn ja tulojen perusteella. Aiemmin setelin saannin esteenä oli Livollakin asuvilla varallisuus, mutta nyt varallisuusrajaa ei enää ole.

Siivoustyön palvelusetelin bruttotuloraja on 1100 €/kk yhden henkilön kotitaloudessa ja 1700 €/kk kahden henkilön kotitaloudessa. Palvelusetelillä voi ostaa siivouksen yhden kerran kuukaudessa. Asiakkaalle myönnetään asunnon koosta riippuen 2-4 palveluseteliä (2-4 tuntia) kuukautta kohden. Palvelusetelin arvo on 12 €/tunti.

Lumityön palveluseteli voidaan myöntää niihin auras-kustannuksiin, joihin ei myönnetä avustusta kunnan teknisen toimen määrärahoista (tien vähimmäispituus 100 metriä, vähintään yksi asutus). Palveluseteli voidaan myöntää, jos asiakas tai samassa taloudessa asuva ei pysty tekemään lumitöitä ja niiden teettämisestä aiheutuu asiakkaalle kohtuuttomia kustannuksia. Tukipalveluissa bruttotuloraja on 1100 €/kk yhden henkilön kotitaloudessa ja 1700 €/kk kahden henkilön kotitaloudessa. Lumityön palvelusetelin arvo on 12 €/tunti. Talvikaudelle voidaan myöntää enintään 15 tuntia auruasta.

Kotipalveluseteli voidaan myöntää omaishoidon vapaapäivien järjestämiseen. Tällöin palveluseteli on vaihtoehto vuorohoidolle ja niille asiakkaille, jotka eivät pidä lakisääteistä vapaata täysinä vuorokausina. Omaishoitoon myönnetyn kotipalvelusetelin arvo 20 €/tunti ja sitä myönnetään 5 tuntia/vrk enintään kolme kertaa kuukaudessa. Yhteensä setelin arvo on enintään 300 €/kk.

Livon koululta on saatavissa palvelusetelin hakemisessa tarvittavat lomakkeet sekä tarkemmat kuvaukset seteleistä.

Ikäihmisten Lomapäivien syksy

Syyskuisena lauantaiamuna (4.9.) kokoonnuimme me 13 reipasta retkeläistä perhekahvilan merkeissä Pudasjärven kirkonportille odottamaan opasta, nuorisotyönohjaaja Marko Väyrystä. Aluksi katsastimme kirkkopihan muistomerkit: Helluntaina v. 1666 perheineen Pudasjärveen hukkuneen seurakunnan ensimmäisen kirkkoherran Josephus Palmannuksen muistomerkin ja sitä vastapäätä olevan nälkävuosina 1866 - 68 kuolleiden 962 ihmisen muistomerkin. Kolmas on sisällissodan taisteluissa kaatuneiden muistomerkki.

Kellotapulini pari vuotta sitten entisöityjä maalauksia ihasteltiin myös. Ne ovat kuuluisan kirkkomaalarin Mikael Toppeliuksen ainoat säilyneet ulkomaalaukset v. 1765 - 66. Tapulin joka kantilla on kirkonkellojen alapuolella neljä samantyyppistä ”peili”maalausta ja lisäksi oviaukon yläpuolella. Siihen aikaan myös asehuone on ollut tarpeen: aseita, kun kirkkoon ei saanut viedä.

Ja sitten sisälle 1781 rakennettuun Pudasjärven kolmanteen kirkkoon, johon mahtuu noin 700 ihmistä. Kirkon rakennustöitä johti alakiviminkiläinen rakennusmestari Pentti Paso. Kirkko on kastettu Ruotsin kruununprinssin Kustaa Adolfin kirkoksi. Kirkossa tutustuttiin mm. alttaripöytäan, joka on edellisestä kirkosta peräisin (ja yritettiin etsiä siitä fossiileja?).

Pudasjärven kirkon alttari kuvattuna urkuparvelta

Pääsimme myös käymään sakastissa, jossa on Pudasjärven vapaaehtoiskomppanian lippu vuodelta 1780 ja maatalousnaisten v. 1962 lahjoittama kaunis vihkiröyry. Siellä oli myös komeat säilytyskaapit. Kurkistettiinpa vielä lattian alla olevaa entiseen viinikellariinkin. Lopuksi kapusimme urkuparvelle ja näimme läheltä n. 24 äänikertaiset uudet urut. Iso rakennelma se on, urkupillejäkin löytyy 1345.

Kun olimme siirtyneet kirkolta museon pihaan aloitti museonhoitaja Päivi Paakki kierroksen todella monipuolisella museoalueella, jossa kävimme museon n. 20 rakennuksessa ja aikaa taisi mennä kolmatta tuntia. Entiseen viljamakasiiniin on kerätty tarvikke-esineitä (poron) rahapulkasta silitysrautoihin ja kotitekoisia ja ostettujakin vaatteita arkivaatteista juhla- ja sotilaspukuihin. Niemelän pirtissä (joka on entinen savupirtti 1700-luvulta) juotiin pullakahvit ja raatailtiin entisajan rakennuksista yms. Viihtyisä paikka. Kun keittiö ja kamarit oli kierretty, käytiin kaupassa ja pajassa ja pysähdyttiin metsämuseoon. Kämpän sisustuksesta ja savottavarusteista meidän retkeläisillä olikin paljon omakohtaista tietoa – sekä keittiötöistä emäntinä olleilla että itse metsätöistä esim. varsitiellä eli jäädytetyllä tiellä hevosella tukkuorman kanssa ajosta. Ja ne painavat ensimmäiset moottorisahat. Ei ole leikin leipää syöty!

Iloinen porukka valmiina lähtemään museokierrokselle

Aittoja, puojia ja monenlaista ra-

Paavo Lohvansuun johdolla juttelemassa Livon suvuista

kennusta on tarvittu, vaikka roinaa ei entisaikaan paljon ollutkaan.

Ikäihmisten lomapäivillä oli vielä syyskuussa vuorossa jumppaa fysioterapeutti Jenni Karppisen johdolla. Käytössä olivat koululle hankitut uudet jumppavälineet: jumppapallot, puntit, jymstikat, kuminauhat ja tasapainotyyny. Niillä saa ihan yksinkertaisilla liikkeillä tehoa jumppaan! Seuraavalla kerralla oli yhteinen pelipäivä, jossa ratkottiin pöytäpelien mestareita ja seurusteltiin.

Lokakuussa tutustuttiin sukututkimukseen kahdella kerralla, lähes kaiken livolaistenkin sukujuurista tietävän Paavo Lohvansuun opastuksella. Livon koululle on nyt hankittu mikrofilmejä pudasjärveläisten suvuista vuoteen 1925 asti (kirkon kirjaa on pidetty v.1686 –syntyneet, kuolleet, vihityt). Koululla on myös mikrofilmien lukulaitteita. Omia sukujuuria selvittämään nyt itse kukanenkin!

Välillä juotiin Ikäihmisten lomapäivien päättäjäisiä ja samalla Sirpan läksiäiskahveja ja syötiin Irjan hyvää mansikkakakkua. Sitten marraskuussa oli vielä kaikille tarpeellinen ensiapupäivä ja askartelupäivä, jonka aluksi Jaakko Säaskilahti piti hartauden. Ohjaajana askartelussa oli Marja-Leena Tykkyläinen.

Omasta näkökulmastani on vielä mainittava ”ekstriim” matka Turkuun – PÄÄTÖSKONFERENSSIIN! Se oli tämän yli kaksivuotisen hankkeen ”Hyvinvointipalveluja kolmannelta lähteeltä – kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön aloilta” yhteenvetotilaisuus. Konferenssissa oli n. 130 osanottajaa ja sieltä muistona on kirjaston ovelta oleva juliste ”Ikäihmisten lomapäivät” -osahanke Livolla. Esite oli siellä Turun konservatorion salilla esillä – Livokaskin siis on verkostoitunut maan laajuisesti!

Koko valtakunnassa hankkeessa oli mukana 105 kolmannen sektorin toimijaa – yhdistyksiä, seuroja ja yhteisöjä yhdessä paikalliskuntien (62 kpl) ja yhteistyökumppaneiden (kuten Livolla perhekahvilat Perhekeskisyhdistyksen) kanssa. Euroopan Sosiaalivirasto (ESR) rahoitti hanketta. Hanke työllisti 181 henkilöä ja mitä kaikkia noissa 105:ssä osahankkeissa puuhattiinkaan: oli erilaisia musiikkiryhmiä, tanssia esim. kansantanssiryhmiä 0 - 100 -vuotiaille, sosiaalista sirkusta lapsille, nuorille, vammaisille, maahanmuuttajille. Avantouintia, jalkapalloa, jääkiekkoa, voimistelua, kuvataideopetusta, paperinukkepajoja, lumilinnan rakennusviikkoja, tarinapiirejä, muisteluryhmiä, askartelua, perinneriimejä, geokätkentää, iltapäiväkerhoja, lapsille yöleirejä – unohtamatta terapiakoira Merryä, joka kävi Torniossa tapaamassa dementikkoja hoitokodissa. Sanalla sanoen monenlaista virkistystä ja virikettä – niin kuin Livollakin!

Sirpaa juhlistamassa Rauni ja Terttu

Meillä Livolla on ollut ikäihmisten lomapäiviä ja perhekahviloita yhteensä 48 kpl ja osallistujia lähes 900. Osanottajia lomapäivillä 566 ja perhekahviloissa + päättäjäistilaisuuksissa yht. n. 300.

Kiitoksia kaikille tapahtumiin ja järjestelyihin osallistuneille – monia hyviä ja jännittäviä muistoja on mieleen jäänyt ja yhteen hiileen puhaltamista.

Sirpa

Minnan päiväkirja 9.6. – 20.7.2001

Päiväkirjamerkintöjä Alaskan työharjoittelustani jatkuu..

TI 12.6.2001

Yliopiston laboratorio sijaitsee yläkerrassa. Alakerrassa oli Terryn poronlihanleikkaamo.

siiivosimme hieman yhtä pientä vajaa.

"Töiden" jälkeen pääsin käymään ensimmäistä kertaa kaupassa. Päälepäin sitä ei olisi edes uskonut kaupaksi, mutta sisällä oli aivan ihmeesti tavaraa. Kaikki oli vain niin järkyttävän kallista. Joten voikin olla, ettei tule kovin tuliaisia ostettua tältä reissulta. Illalla myös kysyin Rhondalta viisumi-asiasta ja kerroin, että se mulla aika lailla huolettaa. Rhonda vaan totesi, että kunhan en kerro kenellekään, että yliopisto tarjoaa mulle asumisen ja ruoan, niin kaikki pitäis olla kunnossa. Toivottavasti.

Päivä oli sumuinen, lämmintä oli illalla + 9 astetta.

KE 13.6.2001

Aamulla satoi vettä ja lämmintä oli + 9 astetta. Travis tuli tänään mukaan kuvioihin eli muutti samaan huuhohtliin. Hän on nuori eskimopoika (onhan ne täällä eskimoita!?)

Lähes koko päivä meni harakoille. Aamusta oltiin puolitoista tuntia pesemässä ja pakkaamassa tavaroita laboratoriossa porojen käsittelyä varten. Sitten tultiin talolle, jossa toiset iltapäivällä toiset puolitoista tuntia istuttiin pienessä "kokouksessa". Meetingissä neuvottiin, että miten käyttäydytään erotustilanteessa sekä, että miten siellä täytettävä lappunen täytetään. Mulla raasulla vaan meni varmaan puolet ohí korvien... Mutta kai ne asiat vielä jonain päivänä selviee.

Nomen rannalla olevia kullankaivajien välineistöä

Iltasella käytiin kävelemässä meren rannalla. Ilma oli mitä myrskyisin, mutta kiva siellä oli silti hienoja kiviä, "rantalasin" palasia ja meritähtiä etsiskellä. Löysinkin yhden ison meritähden, mutta se taisi olla vielä liian elävä, että olisin voinut ottaa sen matkaan. Vielä kun sellaisen kuolleen ja kuivaneen löytäisi matkamuistoksi itselle.

Illalla juhlittiin sitten vielä Suzannen synttäreitä. Eli oli kakkua ja laulua. Toiset lähti vielä juhlistamaan iltaa keskustaankin, mutta minä jäin koisimaan.

TO 14.6.2001

Aamulla oli aurinkoinen ilma, mutta yöllä oli satanut sekä vettä että lunta. Lämmintä oli + 9 astetta.

Kuulosti siltä, että me emme tee tänään mitään (Heikki, taitaakin olla vielä niin, että joudun suorittamaan syksyn työharjoittelua, kun tämä menee ihan vaan lomailuksi) (HEIKKI OLI LUOKANVALVOJANI KITTILÄSSÄ).

Me ei sitten tosiaanakaan pahemmin tehty tänään mitään. Aamusella tutkittiin matkamuistomyymälää. Siellä olikin vaikka minkälaista ihanaa kampea, mutta valitettavasti, vaan niin kallista. Päivällä

opiskelin Gregin vaatimuksesta muutaman tunnin labrassa niitä kasveja, mitä poro syö ja mitä on tarkoitus tänä kesänä kerätä. Enpä tullut paljon hullua huuskaammaksi. Sen kyllä kerkesin oppia, että sa-rojakin on vaikka minkälaisia, mutta kaikki samannäköisiä. Ainakin minusta.

Matkalla labraan kävimme Gregin kanssa jossakin toimistossa. Tapasimme siellä naisen, joka oli kuukausi sitten saanut/ottanut poronvasan lemmikiksi. Se kuulemma asusti tällä hetkellä vielä sisällä talossa ja tykkäsi hirveästi koiranruoasta...

Labran ulkopuolelle päästyämme Greg pongasi labran alapuolelta olevasta huushollista tulevan miehen. He juttelivat aikansa, kunnes Greg sitten esitteli minut sille miehelle ja kertoi, että olen Suomesta. Mies ihastui ikiajoiksi sen kuullessaan ja kertoi, että hänellä on suomalainen tyttöystävä ja, että hän on käynytkin Suomessa.

Kun jäin yksin opiskelemaan, niin mies (Terry muistaakseni) tuli vierailemaan kahdesti. Ensimmäisellä kerralla hän esitteli minulle valokuviaan Suomesta ja toisella kerralla haki minut katsomaan, että mitä he touhuavat siellä alakerrassa. Siellä pojat pilkkoiivat poronlihaa ja möivät sitä eteenpäin. Löytyi sieltä myös muovipussista jääkarhun talja, josta minä en tietystikään saisi puhua mitään... Kun Greg haki minut takaisin kotiin, niin Terry vielä halusi ottaa Gregistä ja minusta valokuvan...

Wyatt Earpin asuttama talo Nomessa vuosina 1899 – 1901!?

Iltasella käytin hieman tyttöjen kanssa ajelemassa vuorilla. Näin ensimmäiset porotkin sillä reissulla. Sitten me myös kävimme vielä katselemassa, että löytyisikö Wyatt Earpin majaa, jossa hän oli Nomessa asuessaan asunut. Ehkä se löytyi, en ole varma, mutta parista majasta tuli varalta otettua kuvia...

Greg ja Nick olivat illalla porojenkatselureissulla ja näkivät kuulemma aika läheltä karhun.

PE 15.6.2001

Oli sumuinen aamu, lämmintä oli + 9 astetta. Oon tässä jo alkanut ihmettelemään, että onkohan mit-tari jumittunut samaan kohtaan?!

Hoh hoijaa, sünä se meni tämäkin päivä. Hommia tuli tehtyä peräti 7,5 h. Meillä oli siivouspäivä, joten siivosin ensin 4 tuntia maailman likaisinta keittiötä, sitten lopun ajasta olin taas opiskelemissa labras-sa Suzannen avustuksella niitä kasveja, joita poro syö. Osa kasveista on hyvinkin tuttuja, osa hieman oudompia. Suzanne kertoi minun suureksi ilokseni, että tänä vuonna kerättävät paikat on valittu tien varsilta, joten joka paikkaan pääsee autolla ja lentokoneita ei tarvitse siten käyttää. Hitto! Marko, nyt ei sitten sinunkaan tarvitse luultavasti olla kade.

Päivällä talolla vieraili Northern Forum'n johtaja John Doyle jonkun naisen kanssa. Hänkin kertoi asu-neensa vuoden Suomessa ja tykkäävänsä meidän maastamme kovastikin.

LA 16.6.2001

Aamulla oli sumuinen ilma ja lämmintä oli + 10 astetta.

Käytin patikointireissulla vuorilla katsomassa näkykö poroja. Eipäs näkynyt. Ainoat eläimet, joita näimme olivat meno- ja tulomatalla auton ikkunasta näkyneet useat hirvet sekä muutamat linnut vuoristossa. Kun olimme huipulla, niin näin myös kiikarilla mustia täpliä, jotka olivat muskoxeja, mitä ne sitten lienekin suomeksi (muskoxit ovat myskihärkiä). Oli mielettömän mahtava reissu, mitä nyt kantapäähän pienet rakot häittäsivät hieman menoa. Oli aurinkoista ja lämmintä koko päivä, jopa Nomessa, kun palasimme.

Greg kertoi patikkareissulla, että tänä vuonna kesä on täällä myöhässä. Tavallisesti kuulemma tähän aikaan ei enää ole lunta ollenkaan. Tämä lumitilanne onkin vaikeuttanut ja hidastanut porohommia, koska poroja ei tahdo löytyä. Myöskin kasvien keruutouhuit on myöhässä, koska monet keruupaikat ovat vielä lumen alla. Greg myös mainitsi, että joskus porojen käsittely on aloitettu kesäkuun alussa, ja useimmiten jos ei aina, niin se on ollut jo täydessä touhussa tähän aikaan, jos ei jo ohikin.

Minä ja takana upea maisema!

Illalla muut sai houkuteltua minut lähtemään katsomaan paikallista baarielämää. Olin kyllä aika väsynyt, mutta aattelin, että en kehtaa kieltäytyä, kun toiset niin pyytää. Käytiin ensin Polaris Baarissa, missä toiset pelasi biljardia ja minä seurasin sivusta. Oisin halunnut jo parin tunnin päästä lähteä nukkumaan, mutta minun piti vielä kuulemma lähteä katsomaan Muhosen Heikin kantapaikka, P.O.T. Se oli sellainen discopaikka. Siellä sitten taas oli pakko istua toiset pari tuntia ennen, kuin pääsin livahtamaan. Ilta oli hauska, vaikka en oikein jaksanutkaan innostua touhusta ja ottaa iloon osaa. Eikä se ollut edes tyhjä reissu, sillä me tytöt saatiin Polaris Baarista poikakalenterit...

Illalla siellä rimpzareissulla muuten selvisi, että rakot eivät oleetkaan ainoa muisto patikoinnista. Mitä pitemmälle ilta kului, sitä punaisemmaksi minun naama myös muuttui. Jee, ei sitten liikuta ihmisten ilmoilla pariin päivään.

Huomenna olis muuten ollu ensimmäinen mahis päästä lentelemään, mutta kun meitä oli kolme halukasta, niin arpaonni ei tietenkään suosinut minua. Tammy sen sijaan pääsi lentoreissulle.

SU 17.6.2001

Tänään oli amerikkalainen isänpäivä. Isänpäivän kunniaksi aurinko paistoi ja lämmintä oli peräti +11 astetta.

Sunnuntai meni kyllä taas ihmetellessä lähinnä. Koko päivän ootettiin, että jos sitä jotain tehtäis. Ja sen verran sitä tehtiin yhdessä, että kaivettiin yliopiston pienempi vene esille ja Greg käytti meitä halukkaita pari reissua merellä. Oli kyllä pikkaisen süstistä! Ihan niin kuin olisi ollut jossakin vuoristoradassa. Reissu olisi voinut olla vain hieman pitempi.

Iltapäiväksi ei ollut mitään muuta ”ohjattua” touhua tiedossa, joten lähdin sitten haamailemaan rannalle yksikseni. Siellä mulla vierähtikin useampi tunti auringonpaisteessa katsellessa meren aaltoja sekä haeskellella meritähtiä, erikoisia kiviä ja muuta meren mukanaan tuomaa tavaraa. Olipas rentouttava iltapäivä.

MA 18.6.2001

Maanantai-aamun ilma oli aamulla auringonpaisteinen ja lämmintä oli +9 astetta. Tänään tuli kaksi uutta asukkaa, Eva ja Darrell, Timmykin taisi tänään ilmaantua ensimmäisen kerran kuvioihin, mutta vain parin yön ajaksi meidän vieraaksi.

Kara ja Suzanne ahkeroivat kasvinäytteiden parissa

Lähdettiin heti yhdeksältä aamusta keräämään kasvinäytteitä tyttöjen kanssa (Suzanne, Tammy, Kerry, Kara ja minä). Ajettiin ensin jonnekin huitsin kuikkaan, jossa me sitten päivä kerättiin etukäteen päätetyiltä/lasketuilta/arvotuilta n. 1 m x 0,5 m kokoisilta plänteiltä lähes kaikki mahdolliset kasvit, jotka kelpaavat porolle syötäväksi.

Oli ihan mukava päivä. Mitä nyt mulla oli loppupäivästä mennä hieman hermot, kun meille (Suzanne, Kara ja minä) sattui sellainen pläntti, joka oli vain täynnä erilaisia saroja. Ja nehän ei todellakaan ole mitään minun mielikasvejani, sillä niitä on monta eri lajia ja ne näyttää silti kaikki ihan samantlaisilta. Joo, ja saihan se minun naamakin hieman taas tänään lisää punaisuutta. Voi rähmä!

Iltasella oli jo +21 astetta.

Minna Perttu

Hirvipeijaat

Perjantaina 3.12. kokoonnuttiin koululle jo puolilta päivin. Esko siellä oli ensimmäisenä (Tolonen) oottelemassa pottujen kanssa, koska oli luvannut toimittaa ne. No, ei siinä mitään, alettiin hommiin. Eskon kanssa vietiin potut Hirviliiterin pesuhuoneeseen, koska sinne oli hankittu oikeen potunkuorimakone (kalliilla ostettu huutokaupasta, oikein 10 € maksettu). Hyvä oli. Lybeckin Väinö siinä oli jossain vaiheessa rientänyt apuun, pojat jäi kuorimaan pottuja (koneella) ja allekirjoittanut riensi koululle lihoja tarkistelemaan, jotka oli otettu sulamaan jo aiemmin.

Hirviporukkaa alkoi tulla jo ihan mukavasti mukaan kyselemään mitä minä voisin tehdä. Ainahan sitä tekemistä löytyi. Esko ja Niilo alkoi käristämään lihaa, johon yhtyi myöhemmässä vaiheessa myös allekirjoittanut. Hyvältä alkoi näyttää, KUNNES yllättäen huomattiin, ettei kypsytysspadat lämpää yhtään. Eikö muuta, kun Terttu apuun. Tutkittuani kaikki sulakkeet ym. sellaiset, kunnes Terttu vanhana tekijänä laittoi kattilat kuntoon omilla opituilla menetelmillensä (taitava kun on). Eskon jossain vaiheessa piti lähteä omien kiireitten keskelle. Tulipahan tilalle Välimäen Aimo höyryttämään lihoja, joita oli vielä muutama saavillinen. Kun lihat oli viimein kypsytysskattilassa alkoi muu valmistelu.

Jossain välissä sinne oli tuotu kuoritut potut, joista alkoi silmujen poisto eli tarkistus, että ne varmasti on kuorista vapaat. Siuruaisen Pentti, Riihiahon Esko ym. olivat asialla hyvin tarkkana. Tuli muuten puhtaita pottuja. Siinä kypsytellessä käristystä tekivät Juha ja Lasse kaikenlaisia valmisteluja. Myöhemmin kysyin Lasselta laitanko omia mausteita mukaan, hän meinasi, ettei hänellä ainakaan ole sitä vastaan, joten laitoin (salaista reseptiä, jota en kerro). Minna oli ollut paikalla jo jonkun aikaa, joten jätin Lassen ja Juhan Minnan komennon alle ja lähdin kotiin.

Lauantaina 4.12. aamulla noin klo 8 tienoilla olin taas koululla. Laitoin käristyksen lämpenemään ja kohta meitä hirvimiehiä oli paikalla melkein kaikki, hyvältä näytti ja tuntui. Eikä muuta, kun hommat hoitoon. Illalla pöytä ym. järjestelyt oli pistetty Minnan johdolla, niin hyvälle mallille, ettei salijärjestelyjä tarvinnut enää tehdä. Keittiöpuoli oli kesken, koska sehän on meidän hirvimiesten hommaa. Perunat tulelle, leipiä lautaselle, suolakurkun leikkuu ja esille, puolukat kulhoihin ja kaikki oli kohta valmista.

Kello alkoi olla 12.00 porukkaa oli jo kerääntynyt koululle mukavasti. Kaikki oli valmista (melkein). Tehtiin työjako, jaettiin vastuualueet, Puhakan Raimo, Pertun Lasse, Niskalan Olli, Illikaisen Juha, Juntin Paavo, Laakkosen Janne, kaikki hoitaa oman alueensa ja mikään ei saa loppua kesken. Laakkosen Jannen työpanos oli tosi upea, mies on tosiaan kyllä ottanut hirviporukan asiat omakseen. Myös kaikki muut hirvimiehet oli mukana touhussa. Kokon Niilo ja Lybeckin Väinö oli taas kerran arvan myynnissä erittäin hyvällä menestyksellä (ammattilaisia. Ei voi vaihtaa.).

Peijaisvieraita vieraskirjan mukaan oli yhteensä 137.

Höpötin siinä muutaman sanan peijaisten avajaisiksi, en puhunut pitkään, koska halusin päästää porukat syömään, toki vanhuusjärjestyksessä. Ruoka näytti maistuvan ja päälle pannarikahvit.

Sitten palkittiin uusia nuoria, jotka oli osallistuneet hirvenpyyntiin. Henna ja Sanni palkittiin osallistumisesta pienellä suklaa joulu-ukolla ja ym. pientä, Törmäsen Ollille annettiin kuksa ja kompassi. Toivottavasti jaksatte olla mukana tässä harrastuksessa jatkossakin.

Ja lopuksi huutokauppa, jossa myytiin pakastettua hirveä ilman mitään lisäaineita. Loput käristykset kävi hyvin myös kaupaksi leipälisukkeineen.

Alkoi olla loppupuheenvuoron aika, peijaat oli ilmeisesti onnistuneet ja toivottavasti kaikki oli tyytyväisiä. Melkoinen moka meikäläiseltä, kun en siinä tohinassa kiitellyt maan vuokraajia maan käyttöoikeudesta hirvenmetsästyksessä. Kiitän tässä nyt erittäin nöyrällä mielellä.

Kaikille oikein hyvää Joulun odotusta ja ensi syksynä peijaisiin entistä suuremmalla joukolla kaikki livolaiset ja Livon ystävät.

Alpo

Maa- ja kotitalousnaisten kuulumisia

Joulun aika koittaa... talvi kauneimmillaan. Syksy on mennyt nopeasti, vaikka emme tänä syksynä ole pitäneet käsityöiltoja ollenkaan. Meidän porukka on vähän sairastellut tässä syksyn aikana, joten pidimme vähän taukoa. Katsotaan miten kevättä kohti jaksetaan jatkaa.

Joulupuuron merkeissä vietämme koululla joulujuhlaa, koska se on jo pitkäaikainen perinteemme. Toivomme runsasta osanottoa meidän juhlaan, koska tuntuu, että siitä alkaa aina jouluaika.

Toivotan naisten puolesta kaikille Hyvää Joulua ja Onnekasta Uutta Vuotta sekä Terveyttä,

Kaisu, Rauni, Eila ja Esteri

Ulla (myös kuva)

Joulutervehdyksiä

*Joulukuu on täynnä kiirettä ja juoksua
paperin rapinaa, piparin tuoksua.
Enkele joulun viestiä kantaa,
rauhaa ja iloa lahjaksi antaa.*

Hyvää Joulua ja Onnea Vuodelle 2011!

Pirjo ja Kalle

Kuntoklubi

Kyllähän se on ihanaa pötkähtää sohvalle konvehtirasia sylissä ja vetää torkkupeittoa koipien päälle. Samalla voi vaikka lukea naistenlehdestä jumppaohjeita ja suunnitella viikottaista liikuntatuhetta. Mutta suunnitteluun se taas jää. Ja eikun uutta konvehtirasiaa kehiin. Vaan nyt siitä tulee kertaheitolla loppu!

Kokoonnutaanpa Livon koululle maanantaisin kello 19.00 liikkumaan yhdessä. Luvassa on venytystä, vanutusta ja monenmoista vempuutinta kokeiltavaksi. Ja tietenkin liikkumisen riemua mukavalla sakilla.

Suunnitellaan sitten tulevaa toimintaa mielekkääksi, kun ollaan yhdessä koolla. Kuntoklubista peritään korvaus, joka on 2€ /kerta tai 15€ /kevät ja 15 €/syksy.

Tervetuloa!

Kauneimmat joululaulut joulupuurolla

Voittajien on helppo hymyillä: Anneli ja Irma

Kauneimpiin joululauluihin oli tänä vuonna tullut runsaasti väkeä, sillä kaikkiaan laulajia keittiöhenkilökuntineen oli kertynyt lähes 50 hlöä. Päivä olikin mitä mukavin, sillä kenelläkään ei ollut kiirettä, vaan Piiraisen Keijo sai laulattaa väkeä ihan rauhassa.

Laulujen välissä maistelimme Pirjon tekemää mainiota riisipuuroa ja sekahelehdemäsoppaa, kuuntelimme Tiernapoikien ja -tyttöjen komeaa esitystä sekä tapasimme kuuntelukierroksella olevan joulupukin lahjoineen.

Päivän suurimman yllätyksen taisi järjestää Illikaisen Anneli, sillä hän arvasi toisena vuotena peräkkäin kinkun painon lähimmäksi ja sai sen itselleen koristamaan joulupöytää. Kinkku painoi 8,19 kg ja Annelin arvaus oli vain 6 gramman päässä oikeasta. Eniten kyllä

Selena miettii, että eikös se joulupukki jo tule...

väkisinkin mahtoi harmittaa Salmelan Ullaa, jonka arvaus oli 6,5 gramman päässä. Tänä vuonna tarkkoja ”puntareita” olikin ollut useampia, sillä yllättävän moni oli osannut painon arvata melko lähelle oikeaa.

Tiernapojat- ja tytöt: Ossi Puhakka, Anne Puhakka, Olli Törmänen ja Vilja-Elina Törmänen

Päivän toinen voittaja oli Pertun Irma, joka ainoana löysi mantelin puurosta, vaikka manteleitakin oli puurokuppeihin eksynyt kokonaiset kolme kappaletta.

Juhlan lopuksi julkistettiin vuoden 2010 kyläläiseksi Yrjö Perttu. Yrjö on todella ansioitunut ahkerana monivuotisena talkoolaisena. Onnea Yrjölle, olet metsokellosi ansainnut!

Kiitos kaikille mukana olleille mukavasta päivästä! Tästä on hyvä meidän kaikkien jatkaa joulun viettoa kodeissamme.

Minna

Joulutervehdyksiä

*Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
kaikille Livon Sanomien lukijoille!*

Kaisu ja Jarmo Puhakka perheineen

Minja ja Milana

*Pienet jäljet lumessa
onko enkeli kulkenut siitä?
Tuonut meille joulun taian,
sekä joulurauhan.*

Hyvää Joulua kaikille!

Ulla ja Heikki perheineen

*Oi Betlehemin tähtönen! Luo valos' päälle maan!
Tuo joulurauha suloinen myös majaan matalaan.*

Rauhallista joulua ja Onnellista vuotta 2011!

Anni-Inkeri, Matti, Tuomas ja Sakari

*"Ja niin joulu joutui
jo taas pohjolaan."*

Hyvää Joulua Kaikille!

Aino Salmela

*Kun taivas on tumma ja pohjoisesta tuulee,
silloin enkelin laulavan tuulessa kuulee.
Se rakkautta ja lämpöä meille laulaa
ja toivottaa kaikille joulurauhaa.*

*Hyvää Joulua ja
Onnea Uudelle Vuodelle 2011!*

Irma ja Urpo

Joulutervehdyksiä

*Rauhallista Joulua ja
Hyvää Uutta Vuotta*

Hilda ja Esteri Nissi

Kiitoksia näistä vuosista!

*Hyvää Joulua ja
Onnea Vuodelle 2011 kaikille Iivolaaisille,
kioskin asiakkaille ja Livokkaan väelle!*

Sirpa

Tontun terveiset!

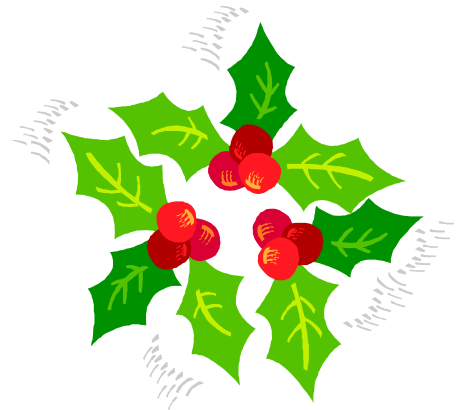
*Ukko vanha kuuraparta
oottaa jouluaaton taivalta
Luokse lasten ja aikuisten
kotiin tuo tunnelman jouluisen
Muutaman yön jaksa odottaa
ja kilttinä olla, totella
Äitiä, isää, mummoa, pappaa,
setää, tättä, enoa, opea,
niin voi aattona olla täällä
paketti, jossa on Sinun nimi päällä!*

Minna ja Marko

*Seesteistä, Iloista
Joulun aikaa kaikille*

*Onnea, Terveyttä
vuodelle 2011!*

Maiikki

Livokas ry:n varsinainen kokous Livon koululla su 10.10.2010 klo 12

PÖYTÄKIRJA

1. Kokouksen avaus

Livokas ry:n puheenjohtaja Alpo Turpeinen avasi kokouksen ja toivotti kokousväen tervetulleeksi. Avauksessa hän esitteli Livon harrasteet –investointihanketta ja seurojentalon kunnostuksen toisen vaiheen suunnitelmia.

2. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Alpo Turpeinen ja sihteeriksi Anni-Inkeri Törmänen.

5. Kahden pöytäkirjantarkastajan ja ääntenlaskijoiden valinta

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Esko Riihiaho ja Pekka Törmänen. He toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

6. Vuoden 2009 vuosikertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastajain niistä antama lausunto

Alpo Turpeinen esitteli vuoden 2009 vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen sekä luki tilintarkastajain niistä antaman lausunnon

7. Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille

Tilinpäätös vahvistettiin ja vastuuvapaus myönnettiin tilivelvollisille.

8. Vuoden 2011 jäsenmaksun, kannatusmaksun, ja yhteisöjäsenmaksun suuruus.

Päätettiin säilyttää henkilöjäsenen jäsenmaksu viidessä (5) eurossa vuodelle 2011. Kannatusmaksua saa maksaa sopivaksi katsomansa summan.

Yhteisöjäsenmaksun suuruudeksi päätettiin 100 euroa, joka sisältää Livon sanomien vuosikerran sekä nimen Livon koulun ilmoitustaululle.

9. Vuoden 2011 toimintasuunnitelma ja talousarvio

Alpo Turpeinen esitteli ensi vuoden 2011 toimintasuunnitelman ja talousarvion. Kokous hyväksyi ne vuoden 2011 toiminnan suuntaviivoiksi.

Selvitetään saisiko seurojentalon ulkoerhouksen uusia vitoslaudoilla lomalaudoitukseksi, vai onko 2 tuuman rimoitus välttämätön uusia. Korkeassa rakennuksessa rimat tahtova taipua.

Keittiön lattian lämmitysmuodoiksi vertaillaan sähkölämmityksen ja vesikiertoisen lattialämmityksen taloudellisuuksia ja mahdollisuuksia.

Junttien vuokra-asunnon keittiöremontti tehdään lähitulevaisuudessa heti, kun rahatilanne hankinnan sallii.

Rantayleiskaavan laatiminen alkaa vuoden 2010 puolella ja jatkuu pari vuotta.

Kokous antoi yhdistyksen hallitukselle valtuudet ottaa Livon harrasteet –hankkeen puskurirahoitukseksi velkaa enintään 10 000 euroa.

- 10. Hallituksen jäsenten vaali erovuoroisten osalta (Anni-Inkeri T. ja Pirjo T.)**
Valittiin erovuoroiset jatkamaan hallituksen jäseninä.
- 12. Kahden toiminnantarkastajan ja kahden varatoiminnantarkastajan valinta**
Valittiin toiminnantarkastajiksi Kaisu Puhakka (varalle Teija Mustonen) ja Risto Puhakka (varalle Niilo Kokko).
- 13. Yhdistyksen kokousten kokouskutsutapa ja sanomalehti, jossa kokouskutsu julkaistaan**
Päätettiin jatkaa entistä käytäntöä julkaisemalla kokouskutsu Iijokiseutu-lehdessä.
- 14. Kyläsuunnitelman päivitys**
Päivitetään toteutettavat toimet vastaamaan nykytilannetta.
- 15. Kylää koskevat hankkeet**
 - Ikäihmisten lomapäivät 1.8.2008 - 30.11.2010, Lapin nuorison liitto ry
 - Livon harrasteet –investointihanke 1.5.2010 – 30.4.2013, Jomma ry
 - Seurojentalo Ruostehovin kunnostuksen 2. vaihe
 - Vesistökuunnostus
 - Rantayleiskaava
 - Kulttuurihanke, jossa Jarkko Tarujärvi on työllistetty
- 16. Muut asiat**
Livon metsästysseura aikoo rekisteröityä yhdistykseksi. Jos Livon metsästysseuraa ei hyväksytä nimeksi, niin harkitaan myös mahdollisuutta Livokkaan metsästysseura ry.
- 17. Kokouksen päättäminen**
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.53.

Livolla 10.10.2010

Alpo Turpeinen (pj.)

Anni-Inkeri Törmänen (siht.)

Esko Riihiaho (ptk:n tark.)

Pekka Törmänen (ptk:n tark.)

Livokkaan käyttömaksut ja muut hinnastot vuodelle 2011

- * Livon koulun käyttömaksut kylällä toimiville yhdistyksille:
 - 100 €/vuosi, sisältäen tiedotustilaa Livon Sanomissa TAI
 - 50 €/tilaisuusvrk, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti.
 - 10 €/tilaisuus; luokkahuone tai jumppasali
- * Livon koulun käyttömaksut muille:
 - 100 €/tilaisuusvrk, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti. Hintaan sisältyy astiat. Kioskin voi kuitenkin pitää avoinna.
 - 150 €/tilaisuusvuokra, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti. Hintaan sisältyy astiat. Kioskin pitää olla kiinni.
 - 30 €/tilaisuus; luokkahuone tai jumppasali
- * Käyttömaksut yksityisille ihmisille käsityöharrastuksissa:
 - 20 €/vuosi
 - 2 €/kerta
- * Livokkaan
 - astiavuokra 20 €/kerta
 - isojen kattiloiden vuokra 1 kpl 3 €, 2 kpl 5 €
 - perkolaattorin vuokra 20 €/kerta
 - lämpölevyn vuokra 10 €/kerta
- * Jäsenmaksut 2011
 - henkilöjäsenen jäsenmaksu 5 €
 - kannatusmaksua saa maksaa sopivaksi katsomansa summan
 - yhteisöjäsenmaksu 100 €, sisältäen Livon sanomat -lehden vuosikerran
- * Livon Sanomien tilaajahinta vuoden 2011 alusta 22 €/vuosi ja irtonumeron hinta 8 euroa
- * Livokkaan saunan hinnasto
 - hinta 5 €/hlö
 - minimihinta lämmityskerraksi 10 € ja maksimihinta 50 €
 - vuokralaisille vuokraan kuuluu 2 saunakertaa/vko, ylimääräiset saunakerrat 10 €/kerta
 - säännöllisiltä saunojilta (esim. 1 krt/vko) peritään tuntihinta 10 €/h.
 - perhesauna 20 €/1 h (2 aikuista ja 2 lasta)
- * Pesukoneen käyttömaksu 4,50 €/kerta, kuivausrummun käyttömaksu 5 €/kerta
- * Vaunualueen hinnasto:

SÄHKÖPAIKAT	ILMAN SÄHKÖÄ
- kesävrk 15 €	- kesävrk 10 €
- talvivrk 20 €	- talvivrk 10 €
- kesävko 90 €	- kesävko 50 €
- talvivko 120 €	- talvivko 50 €
- kesäkausi 220 €	- kesäkausi 150 €
- talvikausi 340 €	- talvikausi 150 €

Kesäkausi 1.5. – 30.9., talvikausi 1.10. – 30.4. Kumpikin kausi sisältää 60 käyttövuorokautta.

Telttapaikka 10 €/vrk.

Majoittujille kuuluu hintaan ilmainen internetinkäyttömahdollisuus.

VÄRITÄ PETTERI PUNAKUONO JA TINKI TÖKÖSARVI KISAILEMASSA JOULUAATON LUMISATEESSA

1. Joulupuu on rakennettu,
joulu on jo ovella.

∴ Namusia ripustettu
ompi kuusen oksilla. ∴

2. Kuusen piennet kynttiläiset
valaisevat kauniisti.

∴ Ympärillä lapsukaiset
laulelevat sulosti. ∴

3. Kiitos sulle, Jeesuksemme,
kallis Vapahtajamme,

∴ kun sä tulit vieraaksemme,
paras joululahjamme. ∴

PIIRRÄ KUUSEEN KYNTTILÄT, VÄRITÄ KUVA

Hyvää Joulua kaikille lastennurkan lukijoille!

Hierontaa

Hieron teitä kevättalvella 2011 alla olevina päivinä:

Tiistai 18.1. klo 10 - 19
Keskiviikko 19.1. klo 10 - 19
Torstai 20.1. klo 9 - 18

Tiistai 15.2. klo 10 - 19
Keskiviikko 16.2. klo 9 - 18
Torstai 17.2. klo 9 - 16

Keskiviikko 16.3. klo 10 - 19
Torstai 17.3. klo 9 - 18
Perjantai 18.3. klo 9 - 16

Tiistai 12.4. klo 10 - 19
Keskiviikko 13.4. klo 9 - 18
Torstai 14.4. klo 9 - 16

HUOM: vuoden 2008 alusta tuli käyttöön peruutusmaksu eli varatun hieronta-ajan peruutus tulee tehdä viimeistään yhtä vuorokautta aikaisemmin. Jos aika jää perumatta, lähetään peruutusmaksu, mikä on puolihieronnasta 12,50 euroa ja kokohieronnasta 20 euroa.

Hieronnat maksavat yhä vain:

- osahieronta (30 min) 20 €
- puolihieronta (50 min) 25 €
- kokovartalohieronta (90 min) 40 €

Ajanvaraukset voitte aina tehdä Livokas ry:n kautta (p. 050 – 5520 280), käymällä Livokkaan kioskillä tai soittamalla suoraan minulle (p. 040 – 592 3292).

HOX! Hierontalahjakortti joulupukinkonttiin on myös mainio lahjaidea!

Anne

Joulutervehdyksiä

Livolaisille suurkiitokset kuluneesta vuodesta!

*Rauhallista Joulua ja
Mahtavaa Uutta Vuotta 2011!*

Anne Puhakka

Ilmoitustaulu

- ✓ Seuraava Livon Sanomat ilmestyy huhti - toukokuun vaihteessa. Jos haluat kirjoituksesi yms. lehtemme, toimita se Tietotuvalle tai Minnalle **MAALISKUUN LOPPUUN MENNESÄ**. Toivoisimme juttujen tulevan ajoissa lehden teon helpottamiseksi. Jos Sinulla on jotain kysyttävää, ota yhteyttä lehden tekijöihin.
- ✓ Ottaisimme mielellämme vastaan uusilta kirjoittajilta juttuja lehtemme. Mikäli Sinulla runosuoni sykkii, niin otahan yhteyttä lehden tekijöihin.
- ✓ Suoramyyntin tilityspäivät sekä kirpputorin vaihto- ja tilityspäivät ovat talvella 2011: **su 2.1., la 22.1, la 12.2., la 5.3., la 26.3., la 16.4 sekä 7.5. Pieniä muutoksia voi vielä tulla. Kannattaa tarkistaa netistä tarkat päivät.** Lisätietoja sekä varauksia kirpputorille ja suoramyyniin voit kysellä Minnalta (040 - 504 9663).
- ✓ Joulutaas alkaa olla ovella. Jokos Sinulla on kaikki joulumuistamiset ja -tarvikkeet hankittuna?! Muistathan, että Livon koulun kioskilta löydät viime hetken joulumuistamiset, kuten joulusuklaat ja jouluiset pikkuhilpetöörin elintarvikkeiden lisäksi. Myöskin suoramyyntistä löytyy monia kivoja joululahjaideoita. Kannattaa siis tulla kurkkaamaan, jos vaikka tarvitsemasi löytyisi pukinkonttiin lähempää kuin arvaatkaan.
- ✓ Saatavilla edelleen, vaikka sinne pukinkonttiin:
 - Livon historia – kirja Elettiinhän sitä ennenni – Livon kylän neljä vuosisataa 30 € (enää kaksi kappaletta jäljellä uutta painosta)
 - aikuisten T-paidat 12 €
 - lasten T-paidat 10 €
- ✓ Joulun tunnelmaa on korostanut perinteisesti kylän raitille laitettut jäälyhdyt kynttilöineen. Tehkäämme siis jälleen tänä jouluna jäälyhtyjä, jotta saisimme Livon vanhantien valaistua ja lisäksi Kirsiojantietä niin pitkästi kuin suinkin. **Sytytetään kynttilät lyhtyihin jouluaattona illan hämärtyessä.** Löytyisikö innokkaita talkoolaisia Koululla tehtyjen jäälyhtyjen sytyttämiseen jouluaattona? Mikäli halukkuutta löytyy, niin Minnalle voi ilmoittautua.
- ✓ Löytyisikö Kurenalta reipasta Livon sanomien jakajaa helpottamaan lehden tekijöiden työtä?! Mikäli olisit kiinnostunut hommasta, niin ota yhteyttä lehden tekijöihin.
- ✓ Livokkaan jäsenmaksulomakkeet lähetetään kaikille Livon Sanomat tilanneille jäsenille lehden 3/2010 välissä. Jäsenet, jotka eivät ole lehteä tilanneet saavat erillisen jäsenmaksukirjeensä tammi-kuun alkupäivinä. Tietysti voit käydä maksamassa jäsenmaksusi myös suoraan kioskille. Mikäli et halua enää olla Livokas ry:n jäsen, niin ilmoitathan siitä meille, niin poistamme Sinut jäsenrekisteristämme.
- ✓ Livon Sanomien tilajahinta sekä lehden irtonumeron hinnat pysyvät ennallaan vuonna 2011 eli lehden tilajahinta on edelleen **22 €/vuosi** ja irtonumeron hinta **8 euroa**.
- ✓ Vain Livokkaan jäsenillä on mahdollisuus saada @livo.fi -päätteinen sähköpostiosoite. Osoitteesta menee 5 euron vuosimaksu. Mikäli haluat itsellesi ko. osoitteen, ota yhteys [livokas\(at\)livo.fi](mailto:livokas(at)livo.fi).
- ✓ Mikäli olet kioskilla vihkoasiakas, pyytäisimme Sinua maksamaan vihkosi tyhjäksi ennen vuoden vaihdetta, jotta kirjanpitäjän työmäärä hieman helpottuisi.

Palveluita

Maan-, soran- ja puunajoa, lumitöitä
Yrjö Perttu 0400 – 917 950

Sisustus(laatoitus)- ja kirvesmiestyöt, puunajo, polttopuuta
Jarmo Puhakka 0400 – 805 601

Poronlihaa
Eero Niemi 040 – 511 9266

Taksi
Sami Konttila 040 – 537 4668

Rakennuspiirustukset (mökit, saunat, asuinrakennukset)
Eero Niskasaari 0400 – 243 158

Hiusten leikkaus, luomuperunaa
Anni-Inkeri Törmänen 040 – 545 7162

Sahaus, puutavara, polttopuut, muhat, puunajo
Kauko Juutinen 0400 – 294 454 Tarmo Tolonen 0400 – 188124

Traktori- ja kaivurityöt
Pekka Törmänen 040 – 535 5834

Livojoki Camping
Ranuantie 1405, 044 - 272 2230

Mansikoita, perunoita
Hannu Nissi 040 - 414 6118

LVI- työt
Urpo Uusi-Ilkainen 040 – 523 6683 Esa Uusi-Ilkainen 0400 – 697 176

Leivonnaisia, kakkuja
Ulla Salmela 040 – 526 1897

Saha- ja höylätavaraa, polttopuuta
Arvo Laakkonen 040 – 5491348

Hierontaa
Koulutettu hieroja Anne Puhakka 040 – 592 3292

Rahtikuljetukset ja maansiirto
Matti Luokkanen 040 – 586 2067

Kulkurin Hopeapuoti Ay
Minna 045 – 631 6361 Tiina 040 – 503 2891 Liisa 0400 – 496 107
www.kulkurinhopeapuoti.com

Livolla tapahtuu

Alkaen ma 10.1.2011 klo 19.00 –
Kuntoklubi Livon koululla

Alkaen to 13.1.2011
Seurakunnan Tappikerho Livon koululla

Ke 26.1.2011 klo 11 -
Ikäihmisten lomapäivät Livon koululla

Ti – To 18. – 20.1.2011
Hierontaa Livon koululla

Ti 1.2.2011 klo 12 - 14
Terveystieteiden vastuu Livon koululla

Ti – To 15. – 17.2.2011
Hierontaa Livon koululla

Ke 23.2.2011 klo 11 -
Ikäihmisten lomapäivät Livon koululla

Ti 1.3.2011 klo 12 - 14
Terveystieteiden vastuu Livon koululla

Ke – Pe 16. – 18.3.2011
Hierontaa Livon koululla

La 19.3.2011
Hiihtotapahtuma

Ti 29.3.2011 klo 12 - 14
Terveystieteiden vastuu Livon koululla

Ke 30.3.2011 klo 11 -
Ikäihmisten lomapäivät Livon koululla

Ti – To 12. – 14.4.2011
Hierontaa Livon koululla

La 9.4.2011
Perhekahvila Livon koululla yhdessä Perhekeskusyhdistyksen kanssa

Ti 26.4.2011 klo 12 – 14
Terveystieteiden vastuu Livon koululla

Ke 27.4.2011 klo 11 -
Ikäihmisten lomapäivät Livon koululla

Su 1.5.2011 klo 12 -
Vappuhulinat Livon koululla

Su 8.5.2011
Äitiänpäiväjuhlassuoksia

**Muistakaa aina seurata ilmoitustauluja ja kotisivuja (www.livo.fi),
sillä tapahtumakalenteri elää jatkuvasti!**

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta kaikille
Livon Sanomien lukijoille!*